

DOMOVINA

Upravišтво Domovine v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo Domovine, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Še ne plačujemo dovolj davkov!

Ogorčeni protesti proti nameravanemu povišanju hišnonajemniškega davka — Kleroradikalna vlada se ne zadovoljuje s tem, da so že sedaj stanovanjske hiše z raznimi davki visoko preobložene, nego namerava hišne lastnike popolnoma uničiti — Obdavčevanje siromašnih slojev — Ministrstvo za vojsko in mornarico zahteva plačevanje vojnice tudi od onih, ki je doslej niso plačevali — Ta ogromni davek se hoče izterjati za štiri leta nazaj — Kleroradikalni režim ima gluha ušesa za vsa dokazovanja, da pomenja sedanja davčna politika popolno uničenje gospodarske podjetnosti in popolno obubožanje

Ako primerjamo Jugoslavijo z bogatimi državami, n. pr. z Zedinjenimi državami Severne Amerike, se nam morajo zašibiti kolena od ostrmenja. Povprečni Američan ima za blizu 20krat večje dohodke kakor povprečni Jugosloven. Dočim se pa vodi v Ameriki politika čim manjšega obremenjenja in čim večje udobnosti državljanov,

moramo mi jugoslovenski siromaki voditi naravnost obupen boj za obstanek proti neprestanemu mnogostranskemu varčevanju.

Obupno se moramo boriti celo za to, da bi se davčna bremena enakomerno porazdelila po vseh pokrajinah in po gospodarski moči posameznih slojev.

Naše vlade, v katerih so imeli vedno glavno besedo srbijanski radikali, ki gledajo le na svojo pokrajino, so bile

gluhe za vse obupne proteste.

Človeku se vsiljuje dvom, ali znajo gospodje sploh šteti in če imajo vsaj eno zavest, ki bi jo morali imeti že po narodi, to je zavest,

da ovce ne smeš ubiti, če jo hočeš dvakrat strčiti.

Dvomimo, da je še kje v Evropi država, ki bi davkoplačevalca tako po načrtu uničevala in ga polagoma spravljala na stanje, ko ne bo mogoče iz njega izžeti niti pare več.

Hudo zlo je, da so

davčna bremena krivično porazdeljena tudi po gospodarski moči posameznih slojev.

Ni menda treba razlagati, da sta danes delavec in zasebni uradnik naravnost bedno plačana in da od svojega zaslužka ne živita, nego le životarita. Kljub svojemu bednemu zaslužku morata oba plačevati težke davke.

Delavci in privatni uradniki morajo stradati, da lahko plačajo,

kar se od njih zahteva. Njihovi otroci morajo prezebati, odtrgovati se jim morajo najpotrebnejši koščki kruha zato, da starši, ki garajo kakor črna živina, plačajo davek.

Davčna preobremenitev uničuje že bogatina, koliko bolj mora uničevati šele siromaka! In še se kak nejasen davčni predpis običajno tako tolmači, da še huje zadene kak sloj. Tako je nedavno generalna direkcija davkov v Beogradu

s posebnim tolmačenjem pojma »kvalificirani trgovski in obrtni nastavljenici« razširila davek za zasebne nameščence na vse trgovske in obrtne pomočnike.

Ti so doslej plačevali le davek na telesno delo, ki je neprimerno nižji kakor davek na zasebne nameščence.

Kako bo z izenačenjem davkov, še ne vemo. Kakor so pokazale razprave v davčnem odboru, ki je obravnaval zakonski načrt za izenačenje neposrednih davkov,

si ne moremo obetati nujno potrebnih olajšav.

K temu pa bomo imeli še nove oblastne davščine, ki bodo iztisnile iz Slovenije novih 50 milijonov dinarjev.

Izredno huda davčna obremenitev grozi po novem davčnem zakonu hišnim in zemljiškim posestnikom. Zaradi namere,

da se poviša hišnonajemniški davek,

dasi je že sedanja davčna obremenitev stanovanjskih hiš kruta, v Sloveniji hujša kakor v katerikoli državi v Evropi, so se vršila zadnje dni ogorčena protestna zborovanja po raznih krajih države.

Ako bodo morali po sedanjih računih hišni lastniki plačevati 16 do 20 odstotkov državnega davka, čemur se bodo pridružile še 200- do 300odstotne občinske, sreske in oblastne doklade, mora to hišnega lastnika ugonobiti. Z novim zakonom se nameravajo strahovito obdavčiti tudi lastna stanovanja onih posestnikov na deželi, ki sprejemajo kogarkoli na stanovanje.

Lastna stanovanja bodo tako visoko obdavčena kakor ona, ki bodo oddana v najem. Na ta način ne bo na deželi nihče več sprejemal ljudi na stanovanje. Hišni posestniki so na protestnem shodu v Mariboru zahtevali, da davčna stopnja ne sme presegati z vsemi dokladi vred 12 odstotkov.

Če se bodo hiše res tako obdavčile, kakor nam obeta načrt,

bodo hišni lastniki ob svojo lastnino.

Ali so si ljudje, ki sestavljajo take načrte za zeleno mizo, v svesti, kaj počenjaajo?

Za novo leto si je tudi minister za vojsko in mornarico dovolil z enostavnim razpisom povišati gotovim davkoplačevalcem davke za celih 50 odstotkov. Izdal je namreč razpis,

po katerem morajo plačevati vojnico v višini 50 odstotkov na neposredne davke tudi vsi oni davkoplačevalci, ki so bili pred 1. januarjem 1924, začasno ali za stalno proglašeni kot nesposobni za vojniško službo, dočim so ta hud davek do sedaj plačevali le oni, ki so bili proglašeni za nesposobne po 1. januarju 1924;

ostali so plačevali neznatno vojnico po starih predpisih. Cela vrsta davkoplačevalcev bo s tem najkručeje prizadeta. To pa še ni vse, nego se zahteva, da

se mora ta davek pobirati tudi za nazaj, to je od 1. januarja 1924. naprej.

Za prizadete, katerih število nam je neznano, pomeni ta sprememba predpisov strašno katastrofo. Občutno povišanje vojnice in še plačevanje za štiri leta nazaj je davčna nečuvnost, ki ji ni zlahka najti para.

Z novim finančnim zakonom se pripravljajo, kakor smo že pisali,

še ena strahota za naše hišne in zemljiške posestnike, in sicer s členom 69., s katerim se brez dovoljenja dveh ministrov zabranjuje vsaka prodaja in nakup hiš ali zemljišč, ki so oddaljena 50 km od meje.

Po tem členu bi bila prizadeta vsa Slovenija in bi v vsej Sloveniji vrednost nepremičnin strahovito padla, kajti ob priznanem zavlačevanju dela v ministrstvih bi se tako dovoljenje moglo dobiti le s številnimi posredovanji in ogromnimi stroški. S povišanim davkom in s tem členom bi bili prizadeti hišni lastniki popolnoma razlašeni. Ker še ne vlada pri nas boljše vize, pričakujemo, da bo v zadnjem trenutku obsenčil vsaj žarek razsodnosti državne krmilarje, ki sicer radi store drugače kakor je državljanom prav.

Kako je mogoče, da so v taki vladi, ki kaže tako malo zmisla za potrebe in koristi državljanov, tudi naši klerikalci, večinski zastopniki one pokrajine, ki najhuje poti krvavi pot pod previsokimi davki?

Gospodarstvo Slovenije propada in SLS gleda ta obupen boj slovenskega gospodarstva po strani, kakor da ni vse to nič. Vsaka podjetnost v Sloveniji se je nehala, a kar je starega, hira ter propada in nimamo izgledov, da se bo Slovenija, ki se samo od kmetijstva ne more preživljati, dvignila iz teh strahotnih razmer, ker tudi po izenačenju davkov na papirju ni upati na popolnoma izenačeno pobiranje davkov.

Zgodovina bo pisala, da so bili v tej vladi, ki je bila odločno protiprečanska, tudi prečanklerikalci. Še eno stvar bo zabeležila zgodovina: Da so se namreč v tem času vršile v Sloveniji občinske volitve, pri katerih se je dobilo še vedno mnogo volilcev celo po mestih, ki so volili klerikalce in radikale ter jim s tem še za nadalje izrekli zaupnico. Ti ljudje pač za enkrat še ne čutijo na svojih hrbtih zla, ki se nam pripravlja. Ko bo zlo neposredno pred njimi, takrat se jim bodo odprle oči, in to prav široko. Vsota je za nekatere velika šele takrat, ko jo morajo že vzeti iz žepa in jo odšteti.

Politični pregled

Po končanih pravoslavniških božičnih praznikih, tekom katerih je politično življenje počivalo, finančni odbor nadaljuje z razpravami o proračunih posameznih ministrstev. Te dni je bil na vrsti

proračun ministrstva za vojsko in mornarico.

Razprava o tem važnem proračunu je bila mišna in stvarna, saj gre tu za vprašanja obrambe naše države pred našimi zunanjimi sovražniki. Iz poročila, ki ga je podal minister vojske in mornarice general Hadžić, povzamemo, da imamo

sedaj v vojnišnicah vsega skupaj 109.575 ljudi.

Za prehrano je določeno za vsakega vojnika 760 Din dnevno. Vsota, ki je po ministrovem predlogu potrebna za to ministrstvo, dosega blizu 2 in pol milijarde dinarjev. Na to vsoto se je morala znižati s prvotno predlaganih 4 milijard Din zaradi našega težkega finančnega stanja.

Minister je končal svoje poročilo z zagotovitvijo,

da naša junaška vojska popolnoma zasluži zaupanje,

ker je vedno dokazala, da je najskromnejša v svojih zahtevah, v svoji požrtvornosti in junaštvu pa je stala vedno na višini in v prvi vrsti med najboljšimi vojskami, ki so imele na razpolago mnogo več sredstev za svoje potrebe.

V debati, ki se je razvila na ministrovo poročilo, so zastopniki Kmetско-demokratske koalicije

zahtevali zmanjšanje službene dobe v stalnem kadru.

Čim krajši bo ta rok, tem več naroda bo prešlo skozi vojnišnice, tako da bo za primer obrambe mnogo več ljudi sposobnih za orožje. Skrajšani službeni rok v kadru bi vse jugoslovensko ljudstvo pozdravljalo. Poslanec SDS Demetrović je grajal tudi preveliko število višjih oficirjev. Imamo namreč 157 generalov in 358 polkovnikov. Toliko jih nikakor ne potrebujemo.

Po debati je minister za vojsko in mornarico z zadovoljstvom vzel na znanje izjave članov odbora.

ki brez razlike strank kažejo razumevanje za potrebe našega vojništva.

Minister je tudi prosil, naj se mu sporoče vse znane nepravilnosti, zlasti glede prehrane vojništva, da bo uvedel preiskavo. V naši vojski so, kar poudarja minister, popolnoma enakopravni Srbi, Hrvati in Slovenci. Pri glasovanju je bil proračun ministrstva za vojsko in mornarico sprejet.

Zatem je sledila razprava

o proračunu ministrstva za javna dela.

Ko to pišemo, razprava še ni končana.

Drugi posebnih dogodkov v Beogradu ni. Kakor je že običajno, so se tekom pravoslavniških božičnih praznikov pojavile razne

kombinacije o spremembi vlade

in so se zopet čule vesti o možnosti koncentracijske vlade, to je vlade, ki bi jo sestavljale vse stranke. Če se bo to zgodilo, se bo na pritisk Kmetско-demokratske koalicije, katere pomen in moč sta dovolj velika, da se ne moreta preiti.

Pomemben dogodek v naši zunanji politiki je dejstvo,

da bo 27. t. m. potekla pogodba prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo.

ki je bila podpisana leta 1924. Med našo in italijansko vlado je bil te dni dosežen sporazum, da se ta pogodba podaljša za šest mesecev, to je do 27. julija t. l. Med tem časom se bodo morda pripravila pogajanja za novo pogodbo ter se bodo obenem najbrže vršila tudi pogajanja med Francijo in Italijo. Pravega zaupanja v Italijo, žal, ne moremo imeti, vendar pa upamo, da se bo v korist naše kakor italijanske države ustvarilo vsaj kolikor toliko znosno razmerje med obema sosedoma.

Male antanta se pripravlja na odločen nastop

proti oboroževanju Madžarske.

ki na tihotapski način dobiva orožje in municijo iz Italije. Kakor je podoba, bodo države Male antante zahtevale od Društva narodov,

naj vso zadevo preišče, potom posebne komisije in naj se prepreči nadaljnje oboroževanje madžarske vojske, ker tvori Madžarska v svoji nepomirljivosti stalno opasnost za mir v Srednji Evropi.

DOPISI

BUKOVICA - PRAPROTNO NAD ŠKOFJO LOKO. Pri nas se je preteklo leto ustanovilo prepotrebno gasilno društvo, ki se nepričakovano hitro razvija. Že pri prvih sejah se je izkazalo, da vlada za gasilstvo največje zanimanje. Najlepše pa je to, da je društvo nepolitično. Sicer nam je od začetka par ljudi hotelo nasprotovati, a ni šlo. Mi smo izvolili v načelstvo može, ki so za vodstvo sposobni, kar so tudi pokazali. V nedeljo 15. t. m. bo priredil odbor v prostorih gosp. Janka Goloba, gostilničarja na Ljuši, veliko predpušno veselico. Na sporedu bodo: godba, ples, šaljiva pošta itd. Vstopnina 5 Din. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo gasilnega orodja, ste vsi prijatelji gasilstva in dobre zabave dobro došli. Začetek ob 3. uri popoldne. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo. Vsem dosedanjim darovalcem bodi tukaj izrečena najlepša hvala!

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. V nedeljo 15. t. m. bomo imeli občinske volitve. Liste so vložene tri. Napredna lista (združeni SDS in SKS) pod imenom gospodarska lista je tretja. Čitali smo v «Domoljubu», kako so klerikalci v naši občini skrbni. Dopisnik pa ni hotel povedati, kako gospodarijo in kakšne občinske naklade imamo. Gospodarijo res dobro, tako da so pri-gospodarili občini kočijo. Ta kočija je bila last g. župnika. Ker pa g. župnik ni hotel plačati državni vozilne takse 200 Din, kakor je to predpisano, so zaradi tega narasli stroški nad 5000 dinarjev. Za ta znesek se je davkarija vknjižila na cerkveni vinograd, na kar je g. župnik dal prepisati kočijo na občino z dovoljenjem občinskega odbora. Če bo davkarija prodala ta vinograd, to bo znamenje dobrega gospodarstva. Kličemo vse zavedne občane, da volijo v tretjo skrinjico, če hočejo dobro občinsko gospodarstvo. Živela Kmetско-demokratska koalicija!

ŠT. RUPERT NA DOLENJSKEM. V nedeljo so se vršile pri nas občinske volitve. Občina je bila doslej skozi 16 let v klerikalnih rokah, v nedeljo pa so si jo izvojevali naprednjaki. Lista

Soteščan:

Tajnosti grajskega stolpa

(Povest iz davnih časov.)

(Konec.)

Nehote se mi je zbudil spomin na pogan-skega poveljnika našega jetniškega tabora, ki je bil prijatelj mojega gospodarja. Ta je bil vešč zdravilstva ter je govoril več jezikov, imel je že doraslega sina, izurjenega v varanju in sleparstvu. Sodeč po opisu je zdravnik moj nekdanji poveljnik, njegov sin pa je bil obešen kot morilec. Najbrž je prišel nagovar-jat mojega nezakonitega dediča za pomoč v boju proti sovražniku. Filip je odklonil nje-govo prošnjo, na kar mu je zapretel z raz-kritjem krivične dediščine in bratu res ni kazalo drugega, kakor da ga je za vedno odstranil. Oče je kajpada vedel o krivični obsodbi, ni pa mogel migniti z mezincom za njegovo obrambo. Gotovo je prisostvoval njegovi smrti ter se zarotil, da bo izvršil maščevanje zaradi bridke izgube svojega edinca. Začeti je hotel pri hčeri, katero je nameraval umoriti, a se je spretno rešila s tem, da je vrgla v ogenj prstan — svetinjo poganske rodbine.

Gračak Otmar je končal svoje pripove-dovanje, hvaležen naključju za srečno rešitev svojega otroka. «Tudi ti si pomagal k zmago-slavju današnjega dneva,» se je obrnil na viteza, «izrekam ti presrečno zahvalo. Kakšno plačilo naj ti naklonim?»

«Ne maram ne zlata ne srebra,» se je od-rekel povračilu. «Gizela, ali me ljubiš? Samo tvoja ljubezen me bo popolnoma zadovoljila.»

«Bala sem se zamere zaradi prikrivanja resnice,» se je opravičevala. «Odpusti, saj nisem mogla drugače ravnati.»

«Reci, Gizela, da me ljubiš, in vse bo poravnano.»

«Bodi mi tovariš in spremljevalec do hladnega groba.»

Krčevito se je oklenil viteza mladenke, ki je v tistem hipu postala njegova zaročenka, ter jo iskreno poljubil. Tudi ona mu je z vro-čim poljubom vrnila izkazano ljubezen, na kar mu je, premagana po mehkih občutkih, omahnila v naročje. Ginjen je dvignil plemeniti oče roke ob tem prizoru ter je blagoslovil njuno bodočnost.

Krepko je zatrobil na dvorišču bojni rog v znamenje, da so spremljevalci deželnega kneza zastražili vse izhode grajskega obzidja, kjer čakajo novega povelja.

«Naprej!» se je vzdramil knez iz omam-ljenja. «Naprej proti stolpu za morilcema!»

Vitez se je prebudil v sladkem objemu svoje neveste, katero je moral za trenutek ostaviti ter se odpraviti za knezom in graščakom, ki sta v spremstvu najboljših vojščakov hitela proti grajskemu stolpu.

14.

«Kje je Gizela?» se je Indijec zavedel ob graščaku po prestani zmedbi.

«Pobegnili je, vse je izgubljeno.» Čarodejec se je zvijal v obupu ter si puil zmršene lase.

«Tvoja krivda. Zakaj je nisi ustavil?»

«Nate sem se zanašal, pa si obstal ko zamaknjen...»

«Obšla me je trenutna oslabeledost... Oh, ob vse sem na svetu, usoda mi je uničila prstan — blagoslovljeno svetinjo mojega naroda...» Hasan je zavihel bodalo in planil iz sobe, tekkel je po tajnem hodniku do linice, kjer se je ustavil in gledal na dvorišče. Videl je oborožence, ki so sočutno obstopili ubeglo žrtev, ki je prihitela iz gradu ni omedlela. «Ušla mi je,» je govoril sam s seboj. «Našla je pravega očeta, prišel je vitez v spremstvu deželnega kneza, da jo odvede na Ostrožje. Predolgo sem odlašal...»

«Bodalo mora izvesti svojo dolžnost,» se je zasukal in hitel nazaj v čarodejno skrivališče. Divje je škripal z zobmi in mrmral: «Starec mi ne uide, on bo prejel plačilo...»

Zviškoma se je vrgel pred čarodejca, ki je plaho odskočil.

«Kaj se je zgodilo?» je trepetala vsaka mišica na njegovem telesu. «Ali si dobro pome- ril?»

«Nekdo drugi bo moral pome-riti in za- deti,» je siknil skozi zobe. «Tu je bodalo od tajnega sodišča, odposlanec mi ga je oddal pred stolpom z naročilom, naj ti razglasim nepreklicno obsodbo, ki se glasi: Umoriti se moraš, čim boš zagledal to orožje. Primi torej za bodalo ter si ga zarini v srce — to

SLS je namreč dobila 367 glasov in 12 odbornikov, lista SKS pa 387 glasov in 13 odbornikov.

TRŽIŠČE. Prvo gospodarsko dobrodelno društvo v Trzinu bo imelo redni občni zbor 15. t. m. takoj po prvi maši v tukajšnji šoli z naslednjim dnevnim redom: poročila predsednika, tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov; volitve predsednika in odbora. Ako ne bo zadostno število članov prisotnih, se bo občni zbor vršil pol ure pozneje pri vsaki udeležbi z istim dnevnim redom.

ZIDANI MOST. V nedeljo 8. t. m. se je pri obilni udeležbi vršil občni zbor krajevne organizacije SDS za Zidani most, ki je bil v zvezi s predavanjem o zrakoplovstvu. Predaval je g. dr. St. Rape, katerega je občinstvo z zanimanjem poslušalo. Po končanem predavanju je podal g. Baša obširno poročilo o delovanju krajevne organizacije v preteklem letu ter se v imenu organizacije zahvalil vsem članom in pristašem za požrtvovalno sodelovanje. Ob zaključku so se vršile volitve novega odbora krajevne organizacije, v katerega je bil ponovno izvoljen g. Baša kot predsednik.

ZIDANI MOST. Podpisani se zahvaljujem predsedstvu krajevne organizacije SDS v Zidanem mostu za dano mi podporo, katero sem z veseljem prejel. Franc Teršek, brezposelni delavec v Velikem Širju.

ZIDANI MOST-ŠIRJE. Odkar poučuje verouk novi g. župnik v šoli v Zidanem mostu, prihaja naša deca vedno z novimi naročili za starše. Naročila so hudo neobičajna in kvarna vzgoji. Njegov šolski pouk naj ne bo agitacija proti «Jutru» in «Domovini», češ, da sta to protikršćanska lista. Kak občutek imajo starši pri tem, ko jim deca doma čeblja, naj nikar ne čitajo teh časopisov, si je lahko predstavljati. Tudi neobičajna metoda za zboljšek dohodkov nikakor ni na mestu. Deci naj vendar ne ukazuje, nabirati denar. Čuditi se je vodstvu šole, da to dopušča.

GRAČNICA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Veliko gonjo vprizarjajo klerikalni agitatorji proti nam demokratom in našemu časopisu. Pripomniti pa moramo, da je to nam v večjo korist, kakor škodo, kajti prav ta gonja je povzročila, da so se oglasili novi naročniki na «Domovino». Mi delavci dobro vemo, da po zaslugi klerikalcev in njihovega ministra dr. Gosarja še naprej plačujemo davek na ročno delo. Tega ne bomo nikdar pozabili. Imamo pa še tudi nekaj takih

ljudi, ki tega nočejo vedeti. Tako na primer imamo v naši tovarni moža, ki je nekaka glava vseh tukajšnjih klerikalnih delavcev. Mož bo kmalu izgubil vso svojo čredo in bo postal pastir brez ovac. Na drugi strani pa krepko napreduje mlada organizacija, ki se množi ne glede na zabavljanje klerikalcev, ki so vedno bolj razočarani spričo nesposobne politike svojega vodstva. Mi delavci bomo še naprej čitali «Domovino», ker le ona se bori za resnico in pravico!

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. Huda je zima, ki se je razbohotila čez našo vasico. Ko pa nam je dolgočasje lezlo v domove, se nas je spomnil g. Komar in postavil «Moč uniforme» na oder. Srečna njegova roka! Kakor je sicer prosvetno delo na deželi oteženo zaradi pomanjkanja požrtvovalnih sodelavcev, vendar je ponkovška mladina s svojim nastopom dokazala, da sta v njej posebljena pridnost in naprednost. Skoro same novince je zbral g. Komar, a vsi so se odlikovali po znanju in prikupnem nastopu. G. Obersnel je žel za svoj posrečeni tip agenta burjo smeja; prav tako tudi oba gg. Podgorška, ki sta vžigala liki plamen. Pogodena lika sta bila «ta brihtni lovec» in še brihtnejši župan, čigar nastop bi mi ugajal povsod. Brhkih domačink pa se spomniti ne smem; njihov nastop me je ogrel in dokazal, da imamo družbico pridnih in talentiranih deklet. Ga. Mara Vošnjakova je na klavirju pripomogla do zavirljivega uspeha. Naj sluša glas nas vseh: še enkrat, še mnogokrat! Priznanje vlade, ki je jeseni odlikovala g. Komarja za njegovo prosvetno delovanje, podpisemo z obema rokama in ga prosimo, naj gre naprej in mi gremo z njim.

POLENSAK. (Smrt na kosa.) Ko so pred tedni žarki vzhajajočega solca zlatili prijazni hriček Polensak v Slovenskih goricah, je tužno pel iz line zvon popotnico našemu Jošku, ki ga je kruta smrt, komaj 36letnega, iztrgala iz rok soproge in dveh nedoletnih otrok ter mnogoštevilnih prijateljev in znancev. Joško Lah je bil rojen leta 1891. v prijaznih Moškanjih župnije Sv. Marjeta niže Ptuj. Po končani vojni si je ustvaril svoje ognjišče, ko se je poročil z Marijo, hčerko daleč okrog znane obitelji Lovrečeve na Polensaku, kjer je začel živahno delovati za napredno stvar. Bil je sestanovnik več naprednih organizacij, med njimi tudi krajevne organizacije SDS na Polensaku, ki se je čvrsto uveljavljala, dokler mu je zdravje dopuščalo aktivno sodelovanje. Kaj kmalu pa je začela izpodjedati njegov organizem kal bolezn, ki jo je dobil na vojnih

poljanah. A neumoren pri delu za nacionalno in napredno stvar ni hotel razmišljati o tem, dokler ga ni zahrbtna morilka vrgla na bolniško posteljo. Trdno je bil prepričan, da bo ozdravel in nadaljeval svoje delo v započetem pravcu. Ves čas bolezn je sledil vsem javnim dogodkom ter obžaloval, da ni mogel aktivno sodelovati. Pa je omagal in zatisnil svoje trudne oči. Dolg sprevod, med njim tudi zastopstvo ptujskega Sokola, katerega redni član je bil pokojni, je spremljal pre-rano umrlega na zadnji poti. Naj mu bo zemlja lahka!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Neka oseba je razpisala nagrado 1000 Din, katero naj dobi tisti, ki izsledi dopisnika naše ljube «Domovine». Jaz se kljub temu zopet oglašam; le bojim se, da bo dotični osebi ostal denar v žepu. Zato ji priporočam, da ta denar uporabi raje za kulturne svrhe, ne pa za tako malenkostne stvari. Le s pogumom naprej, mogoče pa bo uspeh! Pri nas imamo tudi dobre davkoplačevalce, ki ne plačujejo le sebi davka, nego tudi drugim... To je bila res bratovska ljubezen. Drugače je vse mirno, vidi se, da je nastopila prava zima.

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. Večkrat se nam pripetijo tukaj kake zanimivosti, ki pa ostanejo znane navadno le v ožjem krogu. Tako doživljamo tudi sedaj prav zanimive dogodke spričo hude konkurence pri nakupovanju svinjih kož. Posebna sila je za svinjske kože, ki se prodajajo sedaj vsak dan dražje. Toda to še ni vse. Agitacija je celo tako bujna, da nakupovalci letajo od jutra do večera po trgu okrog, celo v bližnje vasi se podajo ter prežijo tam na prodajalce. Dostikrat se kupijo kože že tudi naprej, tako da imajo mnogi posestniki že kože vseh živih svinj prodane. To je menda višek trgovinske konkurence in podjetnosti, vsaj pri svinjskih kožah. Najstarejši tukajšnji ljudje ne pomnijo take gonje za kožami in tako visokih cen. Cene se gibljejo že do 19 Din za kg, a so morda ta hip že višje. Ljudje so, seveda, tega veseli, ker na ta način prav dobro vnovčijo kožno blago. Vprašanje je le, ali bodo zadovoljni tudi trgovci po «svinjski seziji».

ORMOŽ. V petek na dan sv. Treh kraljev se je vršil ustanovni občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva: Ob tej priliki je kot zastopnik centrale predaval obče znani priljubljeni stari sadjar g. Levstik iz Celja o sadjarstvu. Govornik je žel vsestransko priznanje in zahvalo. Nato je povzel besedo g. Rudolf Pevec, ki je s slikami in z naravnimi jabolk pokazal

je najmilejša kazen za grozodejstva, ki si jih izvajal.

Starec se je sesedel na stol ter je milo zajokal. «V smrt so me privedle tvoje obljube. Slepil si me s čarodejno tvarino, lagal o kamenu modrosti, bogastvo si mi obetal, zdaj pa mi prinašaš bodalo in naročajo, naj uničim svoje nade in neham živeti.»

«To ni moja krivda. Pravico si teptal in zdaj ji moraš dati zadoščenje...»

«Zahteval si, naj umorim mladenko zaradi njene srčne krvi, ki bo omogočila čaranje skrivnostne kovine...»

«Tvojih umazanih rok se drži nedolžna kri mladeniča, ki si ga obsodil v smrt na vešalih. Iz tvojega srca smrdi pohlepnost po bratovem imetju, katerega si se polastil. Kakor razbojnik si ga napadel ter mu zadal globoko rano; naključje pa je hotelo, da je ozdravel v jetništvu, odkoder se vrača na Orlovje, kjer te bo našel mrtvega s prebode-nim srcem. Sramotno je potvarjanje lastnega imena, ker se imenuješ Filip, ne pa Otmar, za katerega si se proglasil.»

«Vse je razkrita!» je zaječal in sklenil roke nad glavo. «Tvoje zvezde so posvetile v tajnosti mojega življenja...»

«Moj razum te je razkrinkal. Ali se me več ne spominjaš — poveljnika v taboru, kjer sem te stražil kot jetnika? Poznal si tudi mojega sina, ki je vedel za tvoje nakane, zaradi česar je moral sramotno umreti.»

«Ščuval me je zoper kneza...»

«Proglasil si ga za svojega morilca, zato da si — mrtev pred svetom — živel v neumnem praznoverju. Zdaj pa je napočil hip, ko se boš moral posloviti...»

«Maščevalec! Šele zdaj sem te zagledal v pravi luči...» Lažni graščak je padel na kolena, nemo je dvignil roke, njegov molk je prosil za odpustanje.

«Ne pričakuj usmiljenja», ga je Indijec strupeno zavrnil. «Čul si neovrgljivo obsodbo, tajno sodišče ti je nabrusilo bodalo — primi in nastavi ga na srce ter pritisi, da bo brizgnila kri, zakaj čas je že, da nehaš živeti.»

Filip je sprejel bodalo, rahlo se je z njim dotaknil svoje obleke, a ga je spet odmaknil, kakor da ne veruje v resničnost krvavega naročila.

«Čemu odlašajo?» je porasel maščevalec. «Odposlanec tajnega sodišča čaka zunaj pred stolpom na poročilo o tvoji smrti. Dano ti je na voljo: ali se končaš sam s spretnim sunkom, ali pa boš poginil od muk in trpinčenja, ako bo moral kdo drugi namesto tebe priti za bodalo.»

Zopet je poskusil starec načeti koščene prsi, a desnica mu je vztrepetala in spustila bodalo. Takrat je zatrobil na dvorišču rog, čigar glasovi so se bližali osamelemu stolpu.

«Ali slišiš?» ga je postrašil Indijec. «To je znamenje smrti, zdaj se odpravljajo po tvojo dušo.»

Baron je pobral bodalo, razgalil si je prsi in nameril na mesto, kjer mu je strahoma utripalo srce. Nemirno se je ozrl okrog sebe, nato

je zamižal in uprl ročaj v steno — preslaba se mu je zdela roka, da bi prebodla srce. Sunil je proti steni s prsmi, v katere se mu je zasadilo bodalo do ročaja; črna kri je brizgnila curkoma iz rane — morilcu je zavilo oči, zgrudil se je in izdihnil svojo grešno dušo.

Po zaklenjenih vratih grajskega stolpa so zadoneli prvi udarci, kmalu so popustili zapah, oboroženci so vdrli z glasnim krikom in drveli navzgor po stopnicah. Hasan se jim je umaknil na vrh stolpa, kjer je najprej pozdravil vzhajajoče solnce, brž pa se je okrenil in nagnil čez stolpovo ograjo nad prepadom.

«Tam doli je mir», si je lajšal skok v globino. «V prepad ne pojde nihče za mano...»

Četa, ki je vdrla v stolp, se je porazgubila po notranjih prostorih, nekaj mož je ostalo pri umorjencu, drugi so zastražili izhod, ostali pa so prodirali po stopnicah proti vrhu stolpa. Med temi je bil tudi baron Otmar, ki je hotel zajeti drznega zločinca ter ga primerno kaznovati.

«Hasan je, moj bivši poveljnik», je vzkliknil na stopnicah, ko je zagledal Indijca. «Nisem se motil — tukaj nam ne uide.»

«Ne bom te čakal», se mu je bridko nasmešnil. Pognal se je v skoku čez ograjo v globoko, zevajočo pod grajskim stolpom. Njegovo truplo je strohnelo med nedostopnim skalovjem.

Razvaline orlovskega gradu so danes pre-raščene s trnjem in grmovjem — spomenik na dogodbo, ki je ohranjena v ustnem izročilu.

najboljše vrste, ki bodo za bodočo trgovino najbolj priporočljive. Z velikim navdušenjem je govoril za pristop k podružnici ter sploh za razvoj in napredek sadjarstva. Po triurnem zborovanju, ki ga je vodil g. J. Rosina, nadučitelj osnovne šole, je bil na njegov predlog soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik Rudolf Pevec, podpredsednik Ciril Šošarič, blagajnik Jakob Kuvovec, tajnik Vinko Padanovič, odborniki: Adolf Rosina, Andrej Zidarič, Anton Stojko, Franc Vizjak in Mihael Vavpotič, kot delegat za glavno skupščino Rudolf Pevec. Dokaz splošnega zanimanja je, da so vsi udeleženci cele tri ure vztrajno sledili vsem izvajanjem gospodov govornikov. Sledite še naprej besedam gospoda predsednika, agitirajte pri sosedih, da se naše število potroji!

PRECETINCI. Poročal sem že o stroških za župnišče, ki jih mora plačati fara. Na novega leta dan smo dobili pole za plačevanje. Proti temu godrnja vsa fara, celo župnikovi prijatelji. Prosijo se tudi drva za mežnarijo. Tega doslej še ni bilo. V ta novi izdatek za faro je prva privolila občina Moravci in dala drva. Druge občine pa naj bi dale delavce. Občina radoslavska je protestirala proti temu. Jeseni se je popravila šola, ki je bila res potrebna popravila. Če za šolo plačujemo, vsaj ne plačujemo zastoj, ker se v šoli izobražujejo naši otroci. — Nekateri klerikalci še vedno mislijo, da so v pokojni Avstriji. Zato je SLS tudi podobna stari Avstriji; kakor je ta propadla, bo šla v nič tudi ohola SLS, katere davčna politika grozi gospodarsko uničiti Slovenijo. SLS se že bliža svojemu polomu, kar nam kažejo zadnje občinske volitve v Sloveniji. Pregovor pravi: Božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Malonedelčani, proč od SLS, naj živi SDS!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAŠA MNOGOVRSTNA KMETIJA IN NJENE POSLEDICE.

Morda ni nikjer tako raznovrstno sestavljene kmetije kakor je naša. Svoj čas sem želel priti v kraje, kjer bi imeli blizu take kmetije kakor so naše, da bi proučil tamkajšnji napredek, toda resnici na ljubo moram izpovedati, da nisem našel nikjer takih razmer in nikjer tako številnih panog kakor jih imamo pri nas. Naša kmetija po vino-

rodnih krajih Dolenjske in Štajerske se močno loči od kmetij po drugih deželah, vsaj imamo po teh krajih vse mogoče gospodarske panoge v tesni zvezi med seboj. Poleg govedoreje in poljedelstva imamo prašičerejo, konjerejo, perutninarstvo, vinarstvo, sadjarstvo, gozdarstvo itd. Pa tudi poljedelstvo samo na sebi nam daje toliko raznovrstnih pridelkov kakor nikjer drugod in je značilno tudi zaradi tega, ker nam daje v tistem letu po dva pridelka. Taka mnogovrstnost v panogah in pridelkih je poseben znak naše kmetije in se najde malokje.

Za naše maloposestvo ima to svoje ugodne posledice. Na ta način je namreč mogoče s pridnim delom kaj več doseči in pridelati najrazličnejše proizvode. Neugodni vremenski vplivi nam ne morejo nikdar tako škodovati. Če nam odpove en pridelok, se lahko okoristimo z drugim. Prav zadnja vojna nam je pokazala, koliko olajšana je bila vsa prehrana pri tako raznovrstno sestavljeni kmetiji.

Ali take kmetije imajo tudi svoje manj ugodne strani, ki jih opazujem na tem, da so po takih krajih interesi gospodarjev preveč razcepljeni. Kakor so po teh krajih kmetije navadno razkosane in raztrgane, nekako tako so tudi težnje gospodarjev preveč razdvojene. Težko je dobiti gospodarje po takih krajih za skupno pospeševanje posameznih gospodarskih panog, zlasti združnim putem. Vsak hodi le svoja pota, in zato tudi vidimo, da ni po takih krajih nobene prave gospodarske vzajemnosti in da manjka za to tudi glavnega pogoja za skupno samopomoč in za skupna gospodarska podjetja, dasi je prav v organizirani samopomoči ena izmed onih rešilnih bilk, ki nam obetajo izdatnejši napredek v našem kmetijstvu in na našem malem posestvu.

Ti neenotni interesi na naših malih in mnogovrstno sestavljenih kmetijah so glavna cokol, da ne pridemo z našim gospodarstvom naprej.

GLAVNI POGOJ ZA NAŠ GOSPODARSKI NAPREDEK.

Eden glavnih pogojev za naš napredek ni le uspešno proizvajanje raznih pridelkov, ampak kar je ravno tako in še bolj važno — je lahka in dobra prodaja naših pridelkov. Prav v ugodni kupčiji moramo zazreti glavni pripomoček, da se bo lahko dvignilo naše pridelovanje in zanesel na ta način tudi potrebiti smisel za naš napredek. Ugodna oddaja daje kmetovalcu največ pobude za napredek. Izkušnje nas uče, da se je opomogla

še vsaka gospodarska panoga, čim je našla v lahki in dobri prodaji ugodne pogoje za svoj napredek in da je začela po drugi strani propadati ena in druga panoga, čim je prestala in ponchala vsa kupčija. To vidimo in čutimo tudi danes.

Zato spada med najnujnejše naloge našega gospodarstva, da skrbimo poleg drugega tudi za neoviran razvoj kupčije in da pospešujemo in storimo vse, kar bi utegnili olajšati kupčijo. Pred vsem je važno, da zalagamo z našimi pridelki domača mesta in industrijske kraje ali ravno tako je važno, da gre naše odvišno blago čez meje domače dežele in da pride tuj denar v deželo.

Na dobro izvedenih trgovskih pogodbah, ki jih imamo z drugimi državami, je največ ležeče, kako se obrača vsa naša trgovina. To čutimo že od nekdaj in bomo tudi naprej občutili. Pri današnjih razmerah je zelo važno, da gremo dobri kupčiji na roko. Danes zahteva trgovina, da oddajamo prvovrstno blago in da ga oddajamo na debelo. To trgovino je treba podpreti s skupnim delom in z združenimi močmi.

Mali posestnik ne pomeni dosti v današnji svetovni, ali če naše pridelke združimo, jih lažje spravimo naprej, ker se bo zanje zanimal vsak večji trgovec, pa naj se to tiče enega ali drugega pridelka, vina ali mleka, jajc ali sadja itd. Tudi ne more posameznik svojih pridelkov za prodajo tako pripravljati ali prirežati, kakor so zmožna združna ali skupna gospodarska podjetja. V tem pogledu so mlekarske in vinarske zadruge že toliko dobrega storile, da se je čuditi, da prodira smisel za skupno delovanje tako počasi v naše kmetijske kroge.

Vsi naši pridelki bi se morali lahko in gladko oddajati, kajti le potem bo podan glavni pogoj za uspešen napredek ene in druge gospodarske panoge.

Viničarski tečaji v mariborski oblasti

Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti smo prejeli naslednji razglas:

V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se bosta priredila od 15. februarja do 15. novembra 1928. dva devetmesečna viničarska tečaja, in sicer pri državnih trtnih nasadih in drevesnicah v P e k r a h (pošta Limbuš) in v K a p e l i (pošta Slatina-Radenci).

Ivan Petrovič:

Klic iz dalje

(Povest iz prejšnjih časov.)

(Dalje.)

«Kaj praviš,» je dejal Vilibald, ko sta bila prijatelja sama, «kaj praviš na vse to?» «Mislim,» je odvrnil Hartman, «da temule gospodu grofu Francu ni nič kaj mogoče verjeti. V svoji strasti je prav gotovo divji človek, zato dražestno grofico Amalijo iz dna srca pomilujem. — Vsekakor je bilo prav zelo čudno ali bolje zaguljeno, ko naju je grof, samo da bi se oprostil zaradi nastopa v paviljonu, uvel v rodbinske tajne in pred najinimi očmi ime svojega brata pribil na sramotni kol.»

V tem trenutku je nastal v gradu velik ropot. Grofovi lovci z nekaj huzarji so pritirali dobrošno število ujetih, deloma že ranjenih roparjev. Bili so to ljudje divjih, deloma čisto tujih obrazov. V kolikor jih je bilo mogoče pripraviti do besede, kar je bilo težko, ker so na vsa vprašanja ključovalno molčali, so govorili samo slabo nemščino in popačeno, komaj umljivo italijanščino. Nekateri sploh niso mogli zakriti ciganskega pokolenja in so govorili gladko češko. Upravičeno je bilo tedaj iz tega mogoče sklepati, da je prišla drhal semkaj z italijanske meje in da se je morala na Češkem ojačiti s ciganskimi tolkami. Ko so vprašali roparje po njihovem poglavarju, so se glasno zasmeli, češ, da

je ta lepo v miru in na varnem in da ga ni mogoče tako lahko ujeti, kakor si najbrže mislijo. Kakor so pravili lovci, se je baje res tropa roparjev z obupno besnostjo preborila in ušla, ker je nastala noč, v gozdno goščavo. — «En vzrok več,» je dejal grof z ljubkim nasmehom prijateljem, «zakaj vaju nikakor še ne morem pustiti proč. Najprej mora biti odstranjena slednja nevarnost.»

Na večer je bil Vilibald izginil iz družbe, ki je kakor navadno obstojala iz obeh grofov, duhovnika in ranocelnika, medtem ko Amalije ni bilo. Hartman je opazil na prijatelju, da se mu je bilo moralo primeriti nekaj čisto posebnega. Bilo je tudi res tako. Komaj sta bila prijatelja v svoji sobi sama, ko je bušil Vilibald: «Nak, skrajni čas je, da se požuriva proč. Nenavadne tajne se preveč kopičijo. Meni se celo dozdeva, da prihajava preblizu kolesja, ki ga tu menda goni zla usoda. Ako naju pograbi mahalo, naju lahko nevzdržno trešči v pogubo. — Saj veš, da sem bil grofu obljubil, da mu preberem kaj iz svojega pisarjenja. Ko pridem tedaj z rokopisom v roki doli, ki sem ga bil poiskal v kovčegu, zaidem v svoji raztresenosti v veliko dvorano na levi, kjer visi, kakor več, polno velikih slik. Rubens, ki sva ga bila že zadnjič občudovala, me iznova privabi. Med tem pa, ko stojim pred to sliko in jo ogledujem, se odpro stranska vrata in grofica Amalija stopi v dvorano. Meniš li, da še vsa zmedena, vsa iz sebe zbog tega, kar se je bilo pripetilo pred par urami? — Niti malo ne tega! —

Čisto veselo in nedolžno stopi k meni in začne govoriti o slikah in raznih mojstril, ki so tukaj zbrani, se zaupno z roko preda moji roki in počasi hodi z menoj po dvorani. «Ali,» vzklikne nazadnje, ko sva na koncu dvorane, «ali je kaj dolgočasnejšega — nego toliko govorjenja o mrtvih slikah? Ali stavi sočno življenje tako malo zahtev na nas, da se odvrčamo od njega?» —

In s temi besedami odpre vrata. Dve, tri sobe prehodi, dokler nazadnje ne vstopiva v izbo, okrašeno z najizbranejšim okusom.

«Pozdravljeni v mojem domovanju,» pravi Amalija in me sili, naj sedem k njej na zofo.

Lahko si misliš, da mi je bilo zdaj prav čudno pri srcu v bližini dražestne ženske, ki se je sicer kazala osorno in hladno, a je je bila zdaj sanja ljubkost in milina. Baš sem se hotel v sprelepih govorancah pokazati prav izredno ljubeznivega in sem se pripravljaj, da izstrelim kako svetlo strelco svojega duha, ko mi zastrmi grofica s takim pogledom v oči, da sem takoj onemel.

Prijela me je za roko in rekla: «Ali se vam zdim lepa?» Čim sem hotel odpreti usta, da bi ji odgovoril, pravi dalje: «Ne zahtevam prilizovanja, ki bi se mi v tem trenutku moralo zdeti neokusno. Zadostuje mi preprosti da ali ne!» — «Da!» sem odvrnil zdajci. Rač bi pač vedel, kako je neki zvenel ta da, ki sem ga izrekel sunkoma v nekakšni čudni osupljenosti.

«Ali bi me lahko ljubili?» je dalje vprašala grofica, med tem ko mi je pravil njen

V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, sadovnjaku, trsnici, drevesnici in vinski kleti neobhodno potrebno.

Gojenci bodo dobili prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko, da si oskrbe pranje perila ter razne majhne potrebščine za telesno nego in za snajenje obleke in obuvala.

V tečaj se sprejmejo viničarski in kmetijski mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 in ne več nego 24 let ter so fizično dovolj močni za lastnoročno opravljanje vseh opravil v vinogradniškem obratu.

Primerne kolekovanih prošnjam za sprejem je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. navedeno spričevalo, 4. obvezo staršev, da puste prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju, in 5. odpustnico ljudske šole.

Tako opremljene prošnje naj prosilci najkasneje do 1. februarja 1928. osebno izročijo upravniku državnega trtnega nasada v Pekrah ali Kapeh, kjer pač žele tečaj obiskovati. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 1. februarju 1928. obveščeni.

Tečajniki dobe ob zaključku tečaja spričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu in sadjarstvu.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Na žitnih tržiščih je zavladovalo zopet malo čvrstejše razpoloženje in pokazujejo cene nagibanje k porastu. Porasle so nekoliko cene pšenici. Tudi promet je živahniji.

ŽIVINA. Na naših sejmiših se opazja nekoliko živahnijša kupčija. Na mariborskem sejmu dne 10. t. m. so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 750 do 8 Din, poldebili voli 650 do 7 Din, klavne krave, debele 7 do 750 Din, plemenske krave 6 do 650 Din, krave za klobase 3 do 5 Din, molzne in breje krave 550 do 6 Din, mlada živina 5 do 775 Din. Izvažja se precej živine v Avstrijo in nekaj v Italijo. Mesne cene v Mariboru: govedina 10 do 18 Din, teletina 1750 do 2250, svinjina 17 do 27 Din za kilogram.

KRMA. Cene v Mariboru: seno 70 do 85 Din, otava 75 do 85 Din za 100 kg; povprečne cene

v Ljubljani: sladko seno 80 Din, polsladko 75 Din, kisle 60 Din, slama 50 Din za 100 kg.

HME LJ. Razpoloženje na hmeljskih tržiščih mirno. Cene srednjemu in slabemu blagu malo popuščajo. Srednji in prvovrstni jugoslovanski hmelj se trguje v Nürnbergu (Nemčija) po 19 do 54 Din za kilogram.

JA JCA. Po slovenskih mestih se plačujejo jajca po 175 do 225 Din za kos na drobno.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutih:

1 ameriški dolar za 56'20 do 56'40 Din;
dne 10. t. m. v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 800'15 do 803'15 dinarja;
100 nemških mark za 1351 do 1354 Din;
100 madžarskih pengov za 992 do 995 Din;
100 italijanskih lir za 299'76 do 301'76 Din;
1 ameriški dolar za 56'64 do 56'84 Din;
100 francoskih frankov za 222'93 do 224'93 dinarja;
100 češkoslovaških kron za 168 do 168'80 Din.
14. januarja: Verače.

Sejmi

17. januarja: Kapele pri Brežicah, Cerklje pri Kranju, Železniki, Kostanjevica pri Krškem, Urec

19. januarja: Kandija (za živino in stavbni les).
20. januarja: Kamnik, Kočevje, Beltinci, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

21. januarja: Videm pri Brežicah (samo za živino), Gradac, Višnja gora, Teharje.

Kratke vesti

— **Kožni sejem v Ljubljani** bo 23. t. m. ves dan na prostoru velesejma. Dopoldne je kupovanje in prodaja na drobno ter ogled partij, ki pridejo popoldne na dražbo. Začetek dražbe ob 15. uri. Težko je bilo lovčcem delati prej, ko so zaradi nezadostnega smisla za organizacijo prodajali, razkropljeni po vsej državi, kože za ceno, ki jim je bila diktirana od drugih, in ko so jih izrabljali razni prekupeci, dobro zavedajoči se svoje premoči napram poedincem. Težko bi bilo posameznim lovčcem tudi še danes, ko je kupna

moč konzumenta tako padla. Blaga sploh ne bi oddali ali pa za neprimerno ceno v svojo škodo. Rešitev vsem je edino v kožnem sejmu. Lovci, vsi pošljite svoje blago na to organizirano prodajo, na kožni sejem v Ljubljani. Nihče naj ne cepi vrst, zavedajte se, da imate Vi sami v rokah ključ do vrat, ki vodijo v boljši obstoj. Vsa navodila na zahtevo brezplačno z obratno pošto od urada Ljubljanskega velesejma, oddelek «Divja koža».

DOMAČE NOVOSTI

Vsak dosedanji naročnik ali naročnica naj smatra za svojo častno dolžnost, da nam najkasneje do konca januarja t. l. pridobi vsaj enega novega naročnika ali naročnico!

Glejte, da bo vsak novi naročnik po možnosti plačal celoletno naročnino ali vsaj del naročnine! Prijatelji in prijateljice našega lista, pomislite, kakšna armada «Domovinarjev» in «Domovinaric» bo to, če se bo število naročnikov pomnožilo za enkrat! Na delo brez oklevanja: vsaj enega novega naročnika nam pridobiti lahko vsakdo.

Smatrajte vsi za častno dolžnost tudi redno poravnanje naročnine!
Geslo nas in Vas bodi: Zvestoba za zvestobo!

★

* **Svečana proslava rojstnega dne naše kraljice Marije.** Dne 9. t. m. se je po vsej državi svečano proslavil 29. rojstni dan naše kraljice Marije. Po vseh večjih krajih v državi so vihrale ob tej priliki številne državne in narodne trobojnice raz liš. Po cerkvah so se vršile svečane službe božje, katerim so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblastev ter številno drugo občinstvo.

* **Pred veselimi dogodki v kraljevski rodbini.** Kakor poročajo iz Beograda, bo naša kraljica Marija kmalu rodila dete. Na dvoru se nahajata poleg vseh članov naše kraljevske rodbine tudi kraljičina mati, rumunska kraljica Marija, in kraljičina sestra, princesa Ileana.

pogled, da tudi zdaj spet ne zahteva nič drugega nego preprosti da ali ne.

Vrag naj bi se vedel drugače! Jaz nimam bele, mrzle krvi, ne filistrske ribje nature! Da! sem vzkliknil in pritiskal njeno roko, ki je še vedno oklepala mojo, na svoja drhteča ustna in jo poljubljaj in poljubljaj s takšnim ognjem, da nikakor ni smela več dvomiti, kako globoko iz srca mi je bil prišel ta da.

«No, torej,» je vzkliknila grofica, ko da je zavrnila od radosti, iztrgajte me tedaj iz teh mojih razmer, ki mi dan za dnem in vsako uro zadajajo najbolj muke polno smrt. Tujca sta — v Italijo gresta — jaz pojdem z vama — ugrabita me njemu, ki ga sovražim — rešita me drugič!

Kakor strela z jasnega me je zdaj zadela misel, kako nepremišljeno sem se bil vdal vtisu v trenutku razdražene sle. Zdrnil sem se. Grofica menda tega sploh ni opazila, ampak je mirneje nadaljevala: «Nočem vam zamolčati, da je vse moje bitje ast drugega in da računam pri vas na popolnoma nesebično preprost, ko jo je pač komaj mogoče najti. Vendar — prav tako nočem tajiti, da bi bilo v izvestnih okoliščinah mogoče, da vas poplačam z največjim plačilom ljubezni — i plačala bi jaz bogato! Ako njega, ki ga izza detinstva nosim v svojem srcu, ni več med živimi, tedaj — Sami spoznate, da sem se morala do dna duše preizkusiti, ko sem mogla reči kaj takega, in da mojih sklepov ni rodilo nenadno razburjenje strahotnega trenutja. Sicer pa vem, da sta vi in vaš prijatelj razmere tu v gradu primerjala z eks-

pozicijo v izvestni strahotni žaloigri. V tem je nekaj nenavadnega, usodepolnega.

Kaj za ves svet reči grofici? — Kakšen odgovor se je nudil v vsem kraljestvu možnosti? — Grofica me je rešila iz zadrege, ko je rekla prav mirno: «Zdaj nič več o tem — ostavite me — o primernem času govoriva več o tem.

Molče sem poljubil grofici roko in odšel proti vratom. Tedaj zdrija grofica za menoj in se mi liki v žgočem ljubavnem obupu vrže v objem. Vroči poljubi me zaskale na ustnih in z glasno, ki mi je razjedal dušo, krične: «Reši me!» Bil sem napol omamljen in razvihan od najbolj nasprotujočih si čuvstev, tako da se nisem mogel več vrniti k vam. Zbežal sem v park. Bilo mi je, ko da sem dosegel največjo ljubezensko srečo, ko da moram žrtvovati sam sebe in brez ozira storiti, kar je velela grofica, dokler se nisem nekoliko pomiril in uvidel blaznost takšnega pogubnega početja. — Opazil si, da me je grof Franc, preden sva bila odšla v najino sobo, poklical v stran in skrivaj govoril z menoj. — No, dal mi je razumeti zgolj to, da mu je vse znano o nagnenju, kakršnega goji grofica do mene. «Vse,» je dejal grof, «vse vaše bitje, ves vaš nastop me navdaja z docela brezpogojnim zaupanjem. Zato vam smem povedati, da slutim več, nego si utegnete misliti. — Govorili ste z grofico. — Čuvajte se opojnih vab Armindinih. — Čudno vam mora to zveneti iz mojih ust. — Ali to je baš ono zlo prokletstvo, ki me preganja, da se zavedam svoje blaznosti in se ne morem iz-

trgati iz tega nesrečnega položaja, ki me upropašča, a ga kljub temu moram ljubiti.

Zdaj vidiš, prijatelj Hartman, da sem zabredel tu v tak blazno zavozlan položaj, ki nujno sili na takojšnji odhod.

Hartman se je na moč začudil vsemu temu, kar se je bilo pripetilo prijatelju. Ko sta se bila še to in ono porazgovorila o razmerah v gradu, sta bila oba enih in istih misli, da se je tu gotovo moralo bilo razviti vse iz nekanih opasnih globin človeške narave.

S prvimi solničnimi žarkii sta se prijatelja predramila iz spanja. Vonj cvetja je vel skozi odprto okno in zunaj po gozdu in trati je bilo zgolj življenje in radost. Prijatelja sta sklenila, da se še pred zajtrkom sprehodita po parku. Ko sta prišla v njega bolj oddaljeni del, ki meji na gozd, začujeta živahen razgovor in opazita kmalu nato starega Danijela in velikega, bogato oblečenega moža. Zdelo se je, da se pogajata o nečem prav važnem. Nazadnje dá tujec starcu mal papirček in odide v Danijelovem spremstvu v gozd. Nedaleč je stal pripravljen lovec z dvema konjema. Oba, lovec in tujec se zavihtita na konje in v naglem galopu odjezdita. Ko se Danijel vrne, trči uprav na prijatelja. Prestrašen se zdrzne, potem pa smehljaje se pravi: «Jei, jei, tako zgodaj pokonci, gospoda? — No, pravkar je bil tukaj tuji grof, ki hoče postati naš sosed. Malo se je razgledal tvoj okrog, pa sem ga moral voditi vsekrižem. Čim se nastani v svojem gradu, se hoče predstaviti milostnemu gospodu grofu in ga prositi za dobro in prijazno gostoljubje.» (Dolje prih.)

* **Princ Arzen pri predsedniku francoske republike.** Predsednik francoske republike Doumergue je sprejel te dni v avdijenci v Parizu princa Arzena, ki ga je spremljal naš poslanik dr. Spalajkovič. Princ Arzen, stric kralja Aleksandra, je čestital predsedniku republike k novemu letu in se mu zahvalil za vojaško svetinjo, s katero je bil nedavno odlikovan.

* **Podpisan, a zadržan ukaz o potrditvi dr. Puca za ljubljanskega župana.** Iz Beograda poročajo, da je kralj že 28. decembra 1927. podpisal ukaz o potrditvi dr. Dinka Puca za ljubljanskega župana. Na klerikalni pritisk pa vlada tega ukaza še ni objavila. Klerikalci na vse načine ovirajo delo ljubljanskega občinskega sveta. Radi bi pač izposlovali njegov razpust in imenovanje klerikalnega gerentstva. Tako spoštujejo klerikalci svobodno voljo volilcev.

* **Nove ceste v ljubljanski oblasti.** Na zadnji seji ljubljanske oblastne skupščine se je sklenilo, da se zgradi več cest in mostov, in sicer: 1. Da se zgradi cesta Markovec—Viševac in cesta Vrhnika do ovinka deželne ceste pri Podgori s potrebnimi mostovi. 2. Da se zgradi cesta Dob—Podgaber in Zagorica (Bič)—Sela pri Šumberku. 3. Da se preloži »Špančkov klanec« na deželni cesti Pluska—Litija. 4. Da se zgradi nov železobetonski most čez Krko v vasi Krka na deželni cesti Grosuplje—Žužemberk. 5. Da se zgradi železobetonski most čez Težko vodo pri Čermošnjicah ter prelože klanec: a) na deželni cesti pri Čermošnjicah; b) pri vasi Selo na deželni cesti Podturn—Toplice; c) na deželni cesti Bršljin—Prečna; d) na deželni cesti Novo mesto—Grosuplje pri Soteski. 6. Da se zgrade ceste Kostanjevica—Oštrc do Hrvaške meje proti Budinjaku ter cesta Malence do Hrvat. meje proti Stojdragi, cesta Globočica—Cerina in Kostanjevica—Pleterje. Gradi se najprej cesta Kostanjevica—Oštrc s podaljškom do Črneče vasi, ostale ceste pa polagoma sporazumno s cestnim okrajnim odborom v Kostanjevici. 7. Da se preloži deželni cesti Črnomelj—Stari trg in Vinica—Preloka—Adlešiči. 8. Da se preloži deželna cesta Kranj—Golnik v Goričah in pri Tenetišah. 9. Da se zgradi deželna cesta Polica—Višnja gora. 10. Da se sprejme most čez Krko na deželni cesti Mršiča vas—Št. Jernej—Novo mesto med deželne cestne zgradbe. 11. Obstoječi občinski most čez Krko pod Šmihelom, ki spaja Šmihelsko deželno cesto na obeh bregovih Krke, se uvrsti med deželne

cestne zgradbe. 12. Da se uvrsti občinska cesta Slap—Lom med deželne ceste in izroči v neposredno upravo cestnemu okrajnemu odboru v Trzinu.

* **Mednarodna dijaška konfederacija** je zborovala te dni v Ljubljani. Zastopano je bilo visokošolsko dijaštvo iz raznih držav. Otvoritev zborovanja, ki se je izvršila v soboto, je bila prav slovesna. Med drugimi so se udeležili otvoritve rektor ljubljanskega vseučilišča g. dr. Nahtigal, prof. dr. Pitamic, ki so ga delegati izbrali za predsednika zborovanja, veliki župan g. dr. Vodopivec, zastopniki tujih držav, dvorna dama gospa Tavčarjeva, magistratni ravnatelj g. dr. Zarnik in drugi. Dijaštvo je razpravljalo o svojih stannovskih vprašanjih in o vprašanjih, ki zadevajo dijaštvo. Konfederacija, ki ima nad milijon članov iz 32 držav, bo v mnogem pripomogla do večjega zblizanja med narodi. Z zborovanja je bila poslana pozdravna brzojavka kralju Aleksandru. Zborovalci so posetili tudi Bled.

* **Rezultat občinskih volitev v Ptuj** je naslednji: Napredna narodnogospodarska lista 179 glasov (6 mandatov), Nemci 254 glasov (8 mandatov) SLS 155 glasov (5 mandatov), socialni demokrati 112 glasov (4 mandati) in radikali 78 glasov (2 mandata). Naprednjaki so se od zadnjih volitev pomnožili za 11 glasov. Kako bo sestavljena bodoča delovna večina v ptujem občinskem svetu, spričo tega volilnega rezultata še ni jasno.

* **Žene, matere, dekleta, deklice!** Prihajamo k celokupnemu ženstvu našemu! Ne prihajamo praznih rok, za bodočnost Vam prinašamo lastno narodno oblačilo »Dečvo«! Iz častitljive naše narodne noše, iz vzorov naših mater je posneta. Pripravljena je, da jo podarimo Vam, materam našega rodu, Vam učiteljicam, vzgojiteljicam naše mladine, Vam meščankam kakor deželankam. Prinašamo jo Tebi, hči našega oratarja, podjetnika, intelektualca. Pridite in vzemite si jo! — »Dečva« bo naše oblačilo! Po izvoru, kroju, vzorcu in barvah. To narodno žensko poletno oblačilo je lepo, praktično in do skrajne možnosti ceneno. Postane naj Vaša, to je splošna narodna last. Narodu v zavednost, Jugoslovnski Matici in »Dečjemu domu« pa v možnost čim večjega razmaha. Brezizjemno vsaka žena in dekle, ki bo prečitala to okrožnico, naj se prijavi in pridobi tudi krog svojih znank, ker odziva sleherne slovenske žene pričakujeta Jugoslovnska Matica in Akcija »Dečve«.

* **Občinske volitve v vsej državi.** V ministruvstvu za notranje zadeve so se v zadnjih dneh vršile konference strokovnjakov, na katerih se je pretresalo gradivo za novi skupni zakon o mestnih in kmečkih občinah. Ta zakon je važen zlasti zaradi tega, ker se vprašanje mestnih in kmečkih občin ureja sedaj z enim samim zakonom. Čim bo občinski zakon sprejet v Narodni skupščini, bodo razpisane občinske volitve po vsej državi.

* **Otvoritev mednarodne časopisne razstave v Mariboru.** Te dni je bila otvorjena mednarodna razstava časopisov v Mariboru. V imenu izobraževalnega pododbora Zveze grafičnih delavcev Jugoslavije je mednarodno razstavo otvoril s kratkim pozdravom g. Pavel Vokač in nato je imel krajši nagovor g. Drago Kosem iz Ljubljane. Pozdravila sta zastopnike oblastev, tiska in ostalo občinstvo. Posebna zahvala je bila izrečena stanovskemu tovarišu g. Stržini, ki je dal razstavi na razpolago svojo bogato zbirko časopisov, v prvi vrsti onih iz Slovenije.

* **Iz oblastnega tajništva SDS za mariborsko oblast.** 1. Vse krajevne organizacije in vsi poverjeniki SDS v mariborski oblasti se pozivajo, da posvetijo sedaj tekom meseca januarja, ko se v smislu zakona volilni imeniki uradno popravljajo, temu vprašanju svojo polno pozornost. Predvsem naj na občinskih uradih zahtevajo, da se vpišejo v imenike vsi oni, kateri so pri zadnjih volitvah bili izpuščeni, da si po zakonu že imeli volilno pravico. Dalje naj zahtevajo vpis vseh onih, ki so od zadnjih volitev naprej si pridobili volilno pravico, bodisi da so že šest mesecev nastanjeni v občini, bodisi, da so se naselili tam kot državni uradniki, zdravniki itd. Dalje naj tudi zahtevajo izbris vseh onih, ki so med tem časom bodisi umrli ali se izselili ali kako drugače na podlagi zakona izgubili volilno pravico. Tako si bodo organizacije in poverjeniki za reklamacijsko postopanje pri morebitnih prihodnjih volitvah prihranili precej truda. — 2. Tekom januarja in februarja morajo vse organizacije izvršiti svoje občne zборе. Prosimo, da se ravnaajo glede sklicanja občnih zborov točno po navodilih, ki jih bo vsaka posamezna organizacija prejela. — 3. Tekom meseca marca se bodo po vseh srezih izvršili sreski občni zbori, za katere bodo vse krajevne organizacije istotako dobile potrebna navodila. V vsakem srezu se bodo istočasno vršile enodnevnne politične šole na sedežih srezov ter pozivamo že danes vse krajevne organizacije,

Nikolaj Gogolj, posl. G. Strniša:

Božična noč

(Dalje.)

»Smej se, le smej,« pravi odhajajoči kovač, »sam sebi se smejem. Ne razumem, kje je moja pamet. Ne ljubi me, no, Bog z njo! Prav ko bi bila na svetu samo ena Oksana! Hvala Bogu, tudi brez nje je še dovolj krasotić v selu. Kaj je pač Oksana? Nikoli ne bo dobra gospodinja; saj zna samo zbijati šaie. Dovolj, zadnji čas je, da neham, dovolj me je vlekla za nos!«

Med tem ko kovač dela razne sklepe, mu predoči zlobni duh smehljajočo se podobo Oksane, ki mu zasmehljivo kliče: »Kovač, prinesi mi čevljičke carice in poročim te!« V njegovi notranjosti zvalovi razburjenosti, da ničesar drugega ne misli kakor na Oksano.

Pražnje oblečeni hite fantje in dekleta v skupinah, strogo ločeni, z ene ceste na drugo. Kovač odide brez zanimanja in se niti ne ozre, medtem ko se je včasih z največjim zanimanjem udeleževal te zabave.

Vrag je med tem pri Solohi resno igral vlogo nežnega ljubimca. Poljubljal ji je s prav takim obrazom roko kakor asesor popovi hčeri. Polagal roko na srce, vzdihoval in odločno izjavil, če se mu ne vda, kakor je navada, je odločen za vse, da, še v vodo se vrže in prepusti brez nadaljnega svojo dušo peklu. Soloha ni bila tako kruta, saj je bil hudič, kot znano, z njo že davno v najboljših odnošajih. Celo zelo všeč ji je bilo, da se je

motovilila okoli nje cela tropa čestilcev, in redko ji je manjkalo družbe. Ta večer je mislila prebiti sama, ker so bili vaški prvaki povabljeni k Djaku. Pa se je primerilo drugače: Vrag je ravno zahteval svoje, ko se naenkrat začuje glas rejenega občinskega predstojnika. Soloha je hitela odpirati vrata, a spretni hudič je hušnil v poleg ležečo vrečo.

Predstojnik je otresel s klobuka sneg, izpil žganje, ki mu ga je prinesla Soloha, in jel pripovedovati, da ni šel k Djaku, ker se je dvignil snežen vrtinec. Ker je videl pri nji luč, je vstopil, da bi pri nji prebil večer. Toda starešina še ni dokončal, ko se začuje spet trkanje na vrata in glas Djača.

»Skrij me kamorkoli,« zašepeče starešina, »zdaj se ne maram sniti z Djakom.«

Soloha dolgo premišljuje, kam naj skrije trebušatega gosta. Naposled poišče največjo vrečo oglja, strese oglje v čeber in tolsti starešina zleze z brki, glavo in trebuhom v vrečo. Djak vstopi, stokajoč in mencajoč z rokami, ter pripoveduje, da ni bilo pri njem žive duše in da ga srčno veseli, ker je našel priliko, da se more pri nji malo raztresti. Zato da ga ni preplašil niti snežen vrtinec. Pri tem se ji je bližal, kašljal, se smehljaj, jo potrepal po goli, polni rami in vprašal s samozadovoljnim obrazom, nekoliko odstopivši, hoteč napraviti zvijačen izraz:

»He, he, lepa moja Soloha, kaj je to prav za prav?«

»Kaj naj bo! Rama, Osip Nikoforovič,« je odvrnila Soloha.

»Hm, rama, he, he, he,« se je hahljal Djak zadovoljen, da se mu je posrečil tak začetek pogovora.

»In kaj je to, moja najdražja Soloha?« zakliče spet in jo nežno potiplje po vratu in spet odstopi.

»Kakor da ne bi mogli spoznati, Osip Nikoforovič, da je to vrat in da nosim na njem verižico.«

»Hm, vrvica za vratom. He, he, he,« in hodi po sobi in si mane roke.

»Kaj pa je to, moja neprekosljiva Soloha?«

Ni znano, kateri del telesa je Djak zdaj potipal, kajti naenkrat je nekdo potkal na vrata in začul se je glas kozaka Čuba.

»O, moj Bog!« zavpije Djak preplašen. »Kaj se bo zgodilo, če bo naletel na osebo mojega stanu? Za gotovo bo zvedel oče Kondrat.«

Toda Djakov strah je bil čisto druge vrste; bolj kakor vsega drugega se je bal, da bo zvedela za to njegova boljša polovica, ki je sicer tudi drugače s svojo strašno roko spreminjala njegov debeli čop las v tenki čopič. »Za božjo voljo, krepostna moja Soloha,« pravi trepetaje po vsem telesu, »Vaša dobrota, kakor se bere v evangeliju sv. Luke, tri... trinajstkrat... Trka, moj Bog, trka. Ah, skrijte me kamorkoli!«

Soloha strese oglje iz druge vreče v čeber in Djak zleze vanj s svojim ne posebno obilnim telesom in počene na dno tako, da bi lahko stresel nanj še pol vreče oglja.

da izberejo in določijo vse one mladeniče in mo-
že, katere bodo poslane v te šole.

* **Iz tajništva Zveze kulturnih društev Ljubljana.** Vsem našim društvom! Ministrstvo prosvete, umetniški oddelek, v Beogradu je z odlokom št. 4741 od 21. decembra 1927. izdalo ZKD Ljubljana uverjenje, da so vse gledališke predstave, ki jih priredi ZKD sama ali pa v njej včlanjena društva, umetniškega značaja ter zaradi tega v smislu tarifne postavke 99 a) zakona o taksah podvržene plačilu znižane, to je 10odstotne takse od vseh prodanih vstopnic. Opozorjamo naša društva, da se v bodoče pri davčnih uradih ob plačevanju taks za gledališke predstave sklicujejo na imenovani odlok in na svoje članstvo pri nas.

* **Zlata poroka zaslužnega narodnega delavca.** Dne 13. t. m. praznuje na svojem posestvu v Mestnem vrhu pri Ptuj redko slavnost zlate poroke zaslužni narodni delavec, prvoboritelj štajerskih Slovencev, g. Ivan Vošnjak s svojo soprogo gospo Emo. Velike zasluge si je pridobil g. Vošnjak kot dolgoletni deželni poslanec in župan v Šoštanju, kjer je kot kremenit, neomajen, narodno zaveden potomec rodu Vošnjakov vedno deloval za pošteno stvar in moško ključoval vsem nakanam od strani nasprotnikov in odpadnikov. G. Ivanu Vošnjaku, ki s svojo zvesto in blago življensko družico gospo Emo uživa zasluženi tihi pokoj na svojem idiličnem posestvu v Mestnem vrhu pri Ptuj, iskreno čestitamo k zlati poroki, želeči, da bi veleuglednemu paru bilo naklonjenih še mnogo let!

* **Število odvetnikov v Sloveniji.** Odvetniška zbornica v Ljubljani objavlja imena in uradne sedeže odvetnikov v Sloveniji. Vseh odvetnikov v Sloveniji je bilo koncem lanskega leta 205, in sicer v Ljubljani 70, v Mariboru 38, v Ptuj 10, v Celju 17, v Murski Soboti 9, v Kranju 5, v Novem mestu 7, v Brežicah, Dolnji Lendavi, v Kamniku, v Kočevju, Konjicah, Laškem, v Radovljici, Ljutomeru in Slovenski Bistrici po 3, v Gornji Radgoni, Krškem, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, v Litiji, Ormožu, Slovenjgradcu in v Šmarju pri Jelšah po 2, v Cerknici, Črnomlju, Gornjem gradu, Kozjem, Metliki, Ribnici, Sevnici, Škofji Loki in Šoštanju pa po 1.

* **Civilne poroke v Jugoslaviji.** V ministrstvu ver se dovršuje načrt medverskega zakona, ki bo uredil vprašanje zakona. Pojavila se je struja, ki stremi za tem, da bi se veljala civilnih porok

razširila na vso državo. Duhovniški krogi se izrekajo proti uvedbi civilnega zakona, dočim se vojniška oblastva izjavljajo za civilne poroke, ker bi se na ta način olajšala kontrola v pogledu rekrutacije zlasti glede na to, ker bi potem državna oblastva prevzela tudi vodstvo matičnih knjig.

* **Mnogo sreče v novem letu** žele vsem čitateljem, posebno pa čitateljicam slovenski «Janezi» z našega skrajnega juga Strumice: Avgust Vidmar, narednik-vodnik (Ljubljana), Franc Flander, narednik (Železniki), France Gerželj, podnarednik (Postojna-Ruše), Slavko Lapornik, podnarednik (Loka-Laško), Stanislav Fabjan, podnarednik (Kočevje), Ferdinand Novak, podnarednik (Maribor), Franjo Balažič, podnarednik (Beltinci), Mirko Kuzma, podnarednik muzičar (Št. Peter na Dol.).

* **Pozdrav iz Kanade.** Iz Timminsa nam pišejo: Tu v tem mrzlem kraju se nahaja precej Slovencev, ki smo zaposleni deloma v zlatem rudniku, deloma v gozdovih, kjer pa ni posebno prijetno zaradi hude zime in nižjih plač. V spominu na naše domače kraje voščimo srečno novo leto vsem rojakom, zlasti staršem, bratom, sestram, ženam, sosedom, znancem in prijateljem: Josip Gregorič (Stari trg), P. Kotce, Marko Kotce (Močile), M. Čop, Jurij Šterk (Predgrad), P. Šterbenc (Zagorac), Franc Šuštarč (Tanča gora).

* **Smrt uglednega ljubljanskega zdravnika.** V torek se je ustrelil v glavo v kopalnici lastnega stanovanja ugledni ljubljanski zdravnik dr. Demeter Bleiweis. Na strel so prihiteli domači, ki so našli dr. Bleiweisa v krvi nezvestnega. Poklicani zdravnik dr. Dereani je nudil onesveščnemu prvo pomoč, ki pa je bila brezuspešna, kajti dr. Bleiweis je kmalu nato izdihnil. V smrt je šel zaradi bolehanja na srcu in reberni mreni.

* **Tudi bosanski mohamedanci se modernizirajo.** Med muslimani Bosne in Hercegovine je zavladalo bojovito razpoloženje v smeri, da se po vzoru turške republike tudi med jugoslovenskimi muslimani uvedejo moderne reforme. Duh časa je storil, da se tudi med našimi muslimani že pojavlja klobuk namesto fesa, pri ženskah pa odkrito lice kakor v ostali Evropi.

* **Neznatno število nemških otrok na celjski mestni osnovni šoli.** V letošnjem šolskem letu je vseh otrok na tej šoli vpisanih 569, in sicer 297 dečkov in 272 deklic. Med temi je nemške narodnosti 25 dečkov in 8 deklic. Prvi razred po-

seča 8 nemških otrok (7 dečkov in 1 deklica), drugi razred 5 dečkov in 2 deklici, tretji razred 3 dečki in nobena deklica, četrti razred 5 dečkov in 3 deklice, peti razred 4 dečki in 1 deklica ter šesti razred 1 deček in 1 deklica. Med temi nemškimi otroki je 7 dečkov in 8 deklic protestantskih.

* **Upokojeni rudarji,** ki še za novo leto niso dobili podpore, a žive v revščini, naj se takoj prijavijo pisмено ali osebno z natančnim opisom razmer pri Društvu upokojenih rudarjev, centralna pisarna Rimske toplice.

* **Nabiralna akcija za fond Akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije** je v polnem teku. Vloge s prošnjo za subvencijo so sprejela županstva vseh slovenskih občin, okrajni zastopi, zavodi ter posamezniki, ki so se pričeli odzivati s prispevki za najvišja slovenska prosvetna zavoda. Ne pozabite!

* **Českoslovaški parlamentarci v Jugoslaviji.** Člani českoslovaške narodne skupščine, ki sodelujejo v parlamentarni českoslovaški-jugoslovenski uniji, bodo prispeli 21. t. m. v Beograd, kjer ostanejo približno teden dni. Pri tej priliki bo unija razpravljala o načrtu kulturne in gospodarske pogodbe med našo državo in Českoslovaško.

* **Dva napredna župana v ptujskem okraju.** V občini Ptujška gora je bil izvoljen za župana g. Ivan Peče, upokojen poštni uradnik in posestnik, predsednik tamošnje krajevne organizacije SDS. — Enaka je bil za župana v občini Stojanci pri Ptuj izvoljen ugledni posestnik g. Alojz Vajda, predsednik tamošnje krajevne odbora SDS.

* **Nekadilski klub.** Pišejo nam: V vasi B. se je na novega leta dan zavezalo več strastnih kadilcev, da ne bodo več uživali nikotina. Poročali vam bomo, kako bodo vztrajali. Želeli bi, da jih posnema zlasti nedorasla mladina, ki ji nikotin posebno škoduje.

* **Strašna lakota v Hercegovini.** V Hercegovini vladajo že nekaj časa obupne razmere. V mnogih krajih nimajo ljudje nikakega živeža in hodijo okrog kakor živi okostnjaki. Državna podpora enega milijona dinarjev je premajhna, da bi mogla preprečiti katastrofo, ker skoro vsa Hercegovina umira od lakote. Mostarska oblastna skupščina poziva vladu, Narodno skupščino in vso javnost, naj priskoči na pomoč umirajoči Hercegovini, ki preživlja sedanjo hudo zimo

«Pozdravljena Soloha,» pravi vstopivši Čub, «ti me pač nisi pričakovala. Kajne?» «Ali sem se motil?» nadaljuje Čub veselega in pomičnega obraza, hoteč pokazati, da se njegova, ne prav posebno iznajdljiva glava napenja, da bi stisnila rezko šalo. «Morda ste se tu malo pozabavali? Morda si celo koga skrila, e?» Čub se je glasno smejal, navdušile so ga lastne opazke, medtem ko je v duši triumfal, da je čisto sam deležen naklonjenosti Solohe. «No, Soloha, natoči mi malo žganja! Zdi se mi, da mi je zamrznilo grlo zaradi tega prokletega mraza. Ali nas mora ljubiti Bog baš pred božičem obdarovati s tako nočjo? Kako me je on pograbil, čuj, Soloha, roke so čisto mrtve, glej, kožuh popolnoma trd, kako človeka vihira zgrabi...» «Odpri,» zadoni od zunaj glas, ki ga spremlja krepko trkanje.

«Nekdo trka,» pravi Čub osupnjen. «Odpri,» krične moški glas silneje. «Kovač je,» zavpije Čub, pograbilši klobuk. «Čuj, Soloha, skrij me kamor hočeš, za vse na svetu se ne prikažem temu vražjemu kujonu. Naj se napihnejo gadjemu sinu pod oči mehurji, veliki kakor kurja jajca!»

Soloha se je sama prestrašila, letala okoli kakor pijana in namignila Čubu, da je zlezal v vrečo, v kateri je že sedel Djak. Ubogi Djak si ni upal izdati svoje bolečine niti s tem, da bi zakašljaj ali zastokal, ko mu je sei težki kozak čvrsto na glavo in pritisnil svoje zamrle škornje na obe njegovi senc.

Kovač vstopi, ne da bi spregovoril besedico, ne sname niti kučme in se krepko vrže

na klop ob peči. Lahko se je spoznalo, da ni bil dobro razpoložen. Ta čas, ko je Soloha zaprla vrata za sinom, je potrkal nekdo znova. Bil je kozak Sverbigus. Tega ni mogla v vrečo skriti, ker ni bilo mogoče take vreče dobiti. Bil je močnejši kot starešina in večji ko boter Čub. Zato ga je odvedla na vrt, da je čula, kar ji je imel povedati.

Kovač se je ozrl raztreseno po izbi ter včasih začul zvonke napeve potujočih skupin, ki so prodirali do njega. Naposled mu je obvisel pogled na vrečah.

«Čemu leže tod te vreče? Že zdavnaj bi jih moral spraviti v kraj. Ta neumna ljubezen me je popolnoma ukrnila. Jutri je praznik, a v koči leži vse narobe. Vreče moram odnesti v kovačnico.» Tedaj se je spravil kovač nad vreče, jih trdno zvezal in se pripravil, da bi jih zmetel na ramo. Najbrže so hitele njegove misli drugje, sicer bi čul, kako je Čub zasikal, ko mu je vrv, prevezana okoli vreče, stisnila lase na glavi in kako je tolsti starešina jel vzdihovati.

«Ali se ne bom znebil misli na to nevredno Oksano? Nočem nanjo misliti in vendar mislim vedno nanjo, kakor namenoma samo nanjo. Zakaj se vgnezdijo v glavi misli proti človekovi volji? Za vraga, kako, da so zdaj vreče težje kakor navadno. Gotovo je notri še kaj drugega razen oglja. Norec! Pozabljam, da se mi zdaj dozdeva vse težje. Poprej sem mogel zviti in prelomiti v roki novc za pet kopejk ali podkev, zdaj ne morem niti dvigniti vreče oglja. Kmalu me še veter vrže. Ne, stara baba sem, nihče me ne sme

zasmehovati. In če bi bilo deset takih vreč, jih naložim.» In drzno si nadene na ramo vreče, ki bi jih dvignila komaj dva krepka moža. «Vzemimo po vrhu še tole,» pristavi in vzdigne vrečico, v kateri je ležal stisnjeni vrag. «Zdi se mi, da sem spravil vanjo nekaj orožja.»

Pri teh besedah odide z vrečami iz hiše, mrmrajoč pesmico:

«Pusti v miru nežni svet...»

Pesmi so donele vedno glasneje in glasneje in hrup na cesti je naraščal. Skupine so povečali s svojo navzočnostjo stanovalci okoliških vasi. Mladeniči so uganjali svoje razposajenosti in boreli na vso moč. Često je zadonela med pobožnim petjem vesela popevka, ki jo je zložil trenutno kateri izmed mladih kozakov in ki so jo zapeli iz polnega grla ter jo zaključili z veselim smehom. Mala okenca so bila odprta in suhljate roke stark, ki so ostale s starci v kočah, so podajale koledujočim klobase ali sirove štruklje. Fantje in dekleta so nastavljali pridno vreče in pobirali darove. Na nekem prostoru so fantje, ki so se zgrnili od vseh strani, obkolili gručo deklet, vsi so kričali, hrumeli, se kepali ter si trgali vreče iz rok.

Drugje so podstavljale dekleta fantom noge, da je marsikateri telebnil z vrečo na nos. Kakor je kazalo, so nameravali v tem dirindaju prebiti vso noč. Kakor nalašč je bila zdaj noč jasna in mila. Še jasnejša je bila mesečina v slepeči belini snega.

(Dalje prihodnjič.)

naga, bosa in brez koščka kruha. Takojšnja pomoč je nujno potrebna.

* **Uvedba selske dostave pri pošti Brusnice.** Kakor razglasa poštna direkcija, je pričel selski pismonoša pošte Brusnice dostavljati ob torkih in četrkih v vasi Ratež, Gumberk in Male Brusnice (I. okraj), ob sredah in petkih pa v vasi Gabrije, Jugarje, Gornji Suhadol in Leskovec (II. okraj).

* **Krošnjarstvo** se je v Sloveniji silno razpaslo. Kakor poročajo iz Trbovelj, je tamkaj ta čudna obrt postala že pravcata nadlega. Posebno slaščičarji, prodajalci turškega medu in prest so se zadnje čase kljub prepovedi okrajnega glavarstva silno razmnožili. Komaj se vsedeš, že stoji pred teboj umazan slaščičar ali prodajalec turškega medu, odnosno prest. Dostikrat se nahajajo v gostilni pijanci, ki otipavajo pecivo, tako da ga popolnoma zamažejo. Ker je to skrajno nezdravo, bi bila umestna vsaka prepoved krošnjarstva.

* **Izjava.** Prejeli smo: Ker so se razširile govorice, da sem jaz dopisovalec »Domovine« in ker sem bil zaradi tega od neke osebe napaden, izjavljam, da nisem dopisovalec in da bom prisiljen, če govorice ne ponchajo, poiskati si zaščeno drugje, kjer bo dana vsakomur prilika, da svoje trditve dokaže. Vlado Kreft, absolvent trgovske šole, Sv. Jurij ob Ščavnici.

* **Izseljevanje v oktobru.** Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo iz naše države lani v oktobru 2050 oseb napram 1140 v oktobru predanskega leta. Od 1. januarja do konca oktobra 1927. se je izselilo 18.600 oseb ali 3262 več kakor v istem razdobju predanskega leta. Največ izseljencev je šlo iz Hrvatske in Slavonije (709), dalje iz Dalmacije (472), iz Vojvodine (371), iz Slovenije (233) in iz Črne gore (32). Te številke jasno kažejo, da je položaj prebivalstva v prečanskih krajih mnogo težji kakor v mejah stare Srbije. Največ izseljencev je šlo v Argentino (1019), dalje v Zedinjene države (492), v Brazilijo (131), v Urugvaj (118), v Čile (117) itd. Vrnilo se je 322 izseljencev, med katerimi je večina takih, ki so prišli v domovino za nekaj časa.

* **Zastrupljenje mlade deklice z ogljem.** Besniški kot med Sv. Joštom in Podnartom, kjer cvete obrt ogljarjev in drvarjev, sta zadeli v dnevi pred božičnimi prazniki dve grozni nesreči. Poročali smo že o smrtni nesreči mladega posestnika Mirka Udirja, katerega je ubil hlopd pri spravljaju drv. Za Božič pa se je raznesla novica o drugi smrtni nezgodi, ki je zahtevala življenje mlade deklice. Topot je zadela nesreča Jeralov mlin na logu nad Besnico. Domači hčerki, prva stara 20 let, mlajša pa 17 let, sta imeli svojo sobo. Ker je bilo v sobi zelo mrzlo in ni bilo v njej peči, sta prinesli s seboj zvečer večji lonec z žerjavico ter ga postavili poleg svoje postelje. Na žerjavico sta naložili še oglja. Nato sta se deklici vlegli k počitku. Tekom noči pa se je razvijal pri žarenju oglja strupen plin (ogljikov dioksid), ki je postajal tem nevarnejši, ker je bila soba majhna, zaprta in ne prezračena. Poleg tega sta deklici sušili v sobi razobešeno mokro perilo. Zjutraj je prišla mati buditi obe deklici, ker ju ni bilo tako pozno na izpregled. Mati se je silno prestrašila, ko ji je udaril iz sobe nasprotni strupen plin; hitro je pogledala v postelj in tu sta ležali deklici povsem nepremično. Poklicala je takoj ljudi, ki so deklici odnesli na zrak. Na žalost je bila za mlajšo hčerko vsaka pomoč že prepozna, ker je že zaradi zastrupljenja nastopila smrt, medtem ko so starejšo sestro po dolgem oživljanju spravili k zavesti. Strašni nesreči je kriva ljudska nevednost. Bilo bi prav umestno, da bi oblastva na primeren način poučila ljudstvo, kako je ravnati s pečmi in žerjavico.

* **Smrtna nesreča.** Iz Trbovelj poročajo, da se je v kamenolomu Agnes smrtno ponesrečil delavec Rozina. Sprožil se je kamen, ki je priletel Rozini na glavo in ga na mestu usmrtil. Ponesrečenec je zapustil ženo in enega otroka.

* **Strašna smrt pod vlakom.** Pri Kustošiji v zagrebški okolici so našli pred dnevi strašno razmesarjeno truplo neznanne mlade ženske na železniškem tiru. Policija je pozneje ugotovila, da je neznanka 29 let stara Marija Vojkova, sobarica

v Zagrebu. Kakor je pred odhodom iz Zagreba sama izjavila, je deklica šla prostovoljno v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Marija Vojkova je bila rodom iz Štajerske.

* **Najdeno truplo pogrešane Ane Lustikove.** Kakor znano, so truplo sinčka Ane Lustikove že našli pred dnevi. Sedaj so dobili tudi truplo njegove matere Ane Lustikove, ki je s sinčkom skočila v Savo. Odkrila ga je skupina otrok ob Savi blizu kresniške postaje.

* **Zapuščeno dekletce.** Na Glaynem trgu v Mariboru so pred dnevi zapazili mlado dekletce, ki je prezebalo v mrazu in snegu. Ko so ga povpraševali, odkod je, so zvedeli, da je zašlo in da je popolnoma brez sredstev. Dekletce ima šele 13 let in mu je ime Emilija. Mati ji je umrla baje že v zgodnji mladosti, oče pa je hlapec v neznanim kraju. Emilija je doslej služila pri nekem kmetu, kjer pa so z njo ravnali tako sirovo, da je zapustila neprijazni dom in pobegnila.

* **Smrt na lovu.** Iz Zetala nam pišejo: Eno nedeljo pred Božičem je zakupnik lova v Čeremozišah priredil lov. Zaradi okajenosti po alkoholu je nastal prepir in je nekdo do smrti ustrelil posestnika Simona Kamenška. Nesrečnik zapušča vdovo z nedoraslimi otroci.

* **Zaloigra dveh zaljubljenecv.** Pred dnevi se je pripeljala gđ. R. O. na Bled ter se nastanila v nekem tamošnjem hotelu, kjer je čakala, da nastopi svojo novo službo. Njen ljubimec L. A., domačin, pa je bival že dalje časa na očetovem domu v vasi Gradu. Usodnega dne sta spisala poslovilna pisma na starše, brate in sestre. Proti večeru sta nekaj minut pred dogodkom prišla oba na fantov dom in se zaklenila v njegovo sobo. Okoli 9. ure zvečer sta zapored zagrnela dva strela. Sluteč grozno nesrečo, je pohitel fantov oče v prvo nadstropje pred vrata sinove sobe, vdrl v sobo, kjer je na postelji ležala sinova ljubljanka brez znaka življenja. Kroglja iz samokresa ji je predrila mlado srce do smrti. Na tleh pa je ležal v mlaki krvi sin in se boril s smrtjo. Poklicani zdravnik mu je nudil prvo pomoč ter mu obvezal rano toda kmalu se je ločila duša od tega sveta. Po izjavah znancev je med obema zaljubljenecema vedno vladalo soglasje, odkar sta se poznala.

* **Nagla smrt Slovenca v Zagrebu.** Te dni je v Zagrebu mahoma postalo slabo Alojziju Žarnu, rojenemu leta 1880. na Trški gori pri Novem mestu. Skušali so mu pomagati, a brez uspeha. Žaren se je mrtev zgrudil na tla. Zdravnik je izjavil, da ga je zadela srčna kap.

* **Neroden strelec.** 23letni posestnikov sin Josip L. iz Spodnje Male vasi se je spravil na jastreba, ki si je hotel privoščiti tolsto kuro. Lovec je bil tako neokreten s puško, da se je ustrelil v levo roko in si močno poškodoval dlan.

* **V prepad z vozom.** Posestnik Dolanc iz Konjšice je vozil z volmi orchove hlode iz gozda. Radi ozke in ledene poti se je voz nad globokim prepadom prevrnil in potegnil s seboj tudi enega vola; drugemu volu se je k sreči odpel jarem in je ostal na poti. Posestnik, ki je voz držal, je z vozom vred pričel drčati, vendar se mu je posrečilo ujeti se za neko drevo. Dolanc ima občutno škodo.

* **Smrt vojaka.** Na poti iz Zidanega mosta proti Širju so našli neznanega vojaka mrtvega. Iz dokumentov, ki jih je imel pri sebi, je razvidno, da je vojak 21letni Josip Marn, doma iz Most pri Ljubljani. Obsežna preiskava, ki so jo takoj uvedli orožniki, je dognala, da se je redov Marn pripeljal iz Zagreba v Zidani most, kjer je izstopil. Bržkone je naletel na kakega znanca, ki ga je pregovoril, naj odide z njim. Drugače si je težko razlagati, kaj naj bi iskal Marn v okolici Zidanega mosta. Vsi znaki kažejo, da je bil Marn zelo vinjen ter da je v vinjenosti zmrznil. Pri mrliču niso opazili nobenih sledov kakega nasilja ter je zaradi tega smrt iz kateregakoli drugega vzroka skoraj izključena.

* **Smrtna nesreča pri Jesenicah, Gorenjsko.** Pišejo nam: Dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne je peljal voznik Peter Fortner poln voz ledu. Na mostu, ki je za železniški prehod, se je najbrž konj splašil ter zavozil vstran, tako da sta se voz in konj prevrnili po nasipu ter pomečkala

voznika Petra. Na lice nesreče so takoj poklicali zdravnika, ki pa ni mogel nuditi pomoči, ker je bil voznik že mrtev. Iskreno sožalje pokojnikovi družini in sorodnikom!

* **Nesreča.** V Krčevini se je sankala s svojimi otroci gospa Pavlina Podkrižnikova, soproga izdelovatelja karoserij za avtomobile. Pri gostilni Novačan ji je spodrsnilo in je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo. Odpeljali so jo v bolnico.

* **Nezgod pri sankanju v Hrastniku.** Te dni si je v Hrastniku pri sankanju zlomila nogo hčerka g. Metzgerja, učenka IV. razreda osnovne šole. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico.

* **Vlak mu je odrezal obe nogi.** Na kolodvoru v Brežicah se je pripetila težka nesreča. Neznani moški je po nesreči prišel pod vlak, ki mu je nad kolenom odrezal obe nogi. Nesrečni mož, ki je bil neprestano v globoki nezavesti, je na transportu v bolnico umrl.

* **Grozna smrtna nesreča v Prekmurju.** Posestnik Szekeli se je s svojo ženo v sankah peljal v Gornjo Lendavo. Da bi skrajšal pot, je vozil preko zamrznjenega močvirja. Sredi močvirja se je udril led in sanke s potnikoma vred so izginile pod ledom. O nesreči se je zvedelo šele naslednjega dne, ko se Szekeli z ženo ni vrnil domov.

* **Strumiški atentatorji aretirani.** Vsi krivci zadnjega strumiškega atentata, bolgarski komitaši, so prijeti in izročeni sodišču.

* **Liter v glavo.** Janko je šel po starem običaju k svojim znancem, da jim vošči srečno novo leto. Oglasil se je tudi v Šmartnem pri Litiji v Grčarjevi gostilni. Na gostilniškem pragu je srečal brhko Metko in začela sta se razgovarjati. To pa ni bilo vseč Simončiču iz Spodnjega Loga. V jezi je Simončič popadel polno litrsko steklenico na mizi ter jo vrgel v Janka. Debela steklovina se je na Jankovi glavi razletela, večji kosi stekla pa so se mu na treh krajih zapičili v glavo. Ranjenemu fantu, ki je bil na mah v krvi, su nudili domači prvo pomoč ter so mu tudi iz ran izvlekli večje kose steklovine. Nato so ranjenca odpeljali k bližnjemu zdravniku, ki mu je pobral iz ran tudi vse ostale manjše steklene drobee.

* **Aretecija sleparja.** V letošnji zimi je topla vrhnja suknja res potrebna. Zato si je izmislil Ivan S., brezposelni čevljarski pomočnik v Mariboru, posebne vrste zvijačo, da bi prišel do obleke. Začel je hoditi od stanovanj do stanovanja, povsod je vpraševal stranke, ali stanuje morda pri njih dr. Markič, ki mu je baje obljubil darovati nekaj stare obleke. Za te čudne obiske je izvedela tudi policija, ki si je nato nekoliko bolje ogledala možaka in kmalu ugotovila, da je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine in da ni v Mariboru nobenega dr. Markiča. Ivan S. je imel s svojimi obiski gotovo sleparske namene.

* **Tatinski par pod ključem.** V nekem hlevu na Tržaški cesti v Mariboru so zasačili parček, neko 36letno Rozo R. in 34letnega Jožeta L., ki sta si tam uredila sumljivo prenočišče. Ko so na policijskem komisarijatu pobrskali po registrih, so kmalu ugotovili, da je ujeti parček že znan kot nevaren tuji lastnini. Jože in Rezika imata na vesti tudi tatvino v Slovenski Bistrici, kjer sta posestniku Francu Hrenu odnesla usnjato denarnico s 500 Din. Tatinski parček je romal v sodne zapore.

* **Obsodba volunov v Zagrebu.** Te dni sta bila v Zagrebu zaradi volunstva obsojena Ivan Perkut na 5 let težke ječe in Ivan Meniga na 2 leti zavora. Osumljeni Milan Pribalić pa je bil oproščen.

* **Velik vlom v blagajno ekspoziture za zavarovanje delavcev v Mariboru.** V eni zadnjih noči so imeli uradi ekspoziture okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru v prvem nadstropju neprijeten poset. Sredi noči so si privoščili neznani zločinci, morda samo eden, blagajno v dvorani upravitelja g. Stenovca. Vlom je prva ugotovila hišnica, ki je prišla zakuriti peči. Hišnica je skočila preplašena po svojega moža, ki se je v družbi pastorka oborožil za vsak primer z nožem in sekiro ter stopil v urade. A o zločincah ni bilo že davno ne duha ne sluha. Kak pol-druhi meter visoka železna blagajna je bila odprta in izropana. Kmalu je prišla na mesto vloma

tudi policija. Hišnica je poiskala na stanovanju še upravitelja g. Stenovca, ki je bil prav tako ob pol sedmih v uradu. Ugotovili so, da je vlomilec navrtal in uničil železno ploščo okoli gornje in srednje ključavnice ter nato z lahkoto odstranil komplicirani ključavnič in se znašel pri plenu. Vlomilec je odnesel ves denar, to je 22.556 Din v različnih novčanicah in novcih, razen tega pa še za 62 Din poštne znamke.

* **Tatič v skladišču zaspal.** V trgovino z železnino Breznik in Fritsch v Stritarjevi ulici v Ljubljani je pred kratkim popoldne prišel premeteni kleparski vajenec Stanko ter povedal, da ga je poslal mojster po neko blago in da ga mora v trgovini počakati. Stanko se je polagoma zmužal v skladišče. Nihče se zanj ni zmenil. Zvečer so trgovino zaprli in obenem tudi Stanka, ki je nato začel stikati po trgovini in si je najprej prilastil lepe drsalke, več finih nožev in žlic. Skušal je vrata skladišča odpreti, kar se mu pa ni posrečilo. Udati se je moral v svojo usodo. Legel je na kup slame ter sladko zaspal. Ko je prišel drugi dan zjutraj trgovski sotrudenik v skladišče, je zagledal v slami noge. Prijel je spečega gosta za noge ter ga potegnil iz slame. Ko so najdenca nato preiskali, so našli pri njem omenjene predmete. Zato so ga poslali s stražnikom v kajnico.

* **Nad brate z nožem.** V ljubljansko javno bolnico je prišel 21letni drvar Janez Hribar iz Spitališča pri Kamniku. Povedal je, da sta se z bratom Antonom v soboto proti večeru vračala iz gozda domov. Med potjo sta se sprla in brat Anton je pograbil nož ter Janeza sunil v desno oko tako močno, da bo najbrže na to oko oslepel.

* **Dve žrtvi pretepa v Lajtersbergu.** V mariborsko bolnico so pripeljali nekega Sekonjo, ki je bil na poti domov dvakrat napaden. Ko so ga drugič napadli, je obležal nezavesten na cesti in je moral priti ponj rešilni avto. Malo pozneje jo je izkupil Viljem Likavec iz Gornje Sv. Kungote, ki je bil prej med napadalci na Sekonjo. Likavec je prišel v bolnico z rano na glavi in izbitim očesom.

* **Poskušen samomor.** Šofer Viktor P. v Ljubljani je prišel te dni domov močno potr. V sobi je nato vpričo svoje žene Pavle ter brivca Viljema Potočnika nenadoma potegnil iz žepa stekleničico lizola ter ga nekaj izpil. P. bi se gotovo zastropil do smrti, da nista še pravočasno priskočila žena ter Potočnik, ki sta preprečila še večje zlo. Nesrečnika so morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnico. Tam so mu izprali želodec in ga rešili.

* **Izjalovljeno sleparstvo v Mariboru.** Brezposelni in že večkrat predkaznovani 21letni Pavel Ilija, rod. z Jesenic, je prišel nedavno popoldne v konfekcijsko trgovino Tkalec v Mariboru. Naročil je obleko za 700 Din, površnik za 640 Din, modern klobuk in nekaj srajc. Nato je pripomnil, da pride po blago še dopoldne, ko opravi še nekatere posle. Točno ob 11. je res prišel zopet v trgovino ter pokazal trgovčevemu sinu pismo trafikanta Goleža, v katerem ta izjavlja, da jamči za prodano blago in da naj se Ilija izroči. Trgovčev sin je nato pripomnil, da blaga ne more izročiti brez očetove vednosti in da naj pride po blago popoldne. Med tem časom se je trgovčev sin informiral pri trafikantu glede pristnosti garancijskega pisma. Trafikant Golež je izjavil, da je pismo ponarejeno in da on ne prevzame nikake garancije. Ko je bila popoldne trgovina zopet odprta, je mladi slepar Pavel Ilija prišel po blago, toda policijski stražnik ga je lepo povabil na policijo, kjer so ga zaprli.

* **Vriskal in stanovanje iskal.** Te dni zvečer je korakal Jože Baumgartner, rojen v Gradcu, pristojen v Sv. Lovrenc pri Celju, po mariborskih ulicah ter pel in vriskal na vse grlo. Na vprašanje stražnika, zakaj je tako vesel, mu je Jože povedal, da išče stanovanje in je vesel zato, ker imajo ljudje raje veselega človeka. Z glasnim vriskom se je poslovil od stražnika, pa se spet obrnil ter ga prosil, naj mu preskrbi kvartir. Ta ga je res odpeljal na stražnico, odkoder so ga po kratkem zaslišanju oddali na policijski kvartir.

* **Nepojasnen umor v Ptuj.** Posestnika Ivana Žnidariča so našli te dni umorjenega na cesti v ptujski mestni okolici. Domneva se, da je povod

umora iskati v sodni obravnavi, ki se je decembra vršila pred ptujskim okrajnim sodiščem v zadevi plačila alimentov za nekega nezakonskega otroka, čigar varuh je bil umorjeni Žnidarič. V zvezi s tem umorom je bilo že več oseb aretiranih.

* **Junak z nožem.** Dvojica delavcev v rudniku »Donjaru« v selu Vojakovcu pri Križevcih v Hrvaški, in to Franjo Prosenc iz Peči v Sloveniji in Lovro Crlen iz Sokolovca pri Koprivnici, sta se sprla in nato strela s pijanimi delavcema Milom Lončaričem iz Mučne reke in Stjepanom Čakovičem iz Sokolovca. V pretepu je delavec Prosenc zagrabil nož in vsekal z njim najprvo Lončariča v levo nadlahtje in v desno lopatico, da se je takoj nezavesten zgrudil na tla in čez nekaj časa izdihnil. Pretep je trajal še dalje ter je Prosenc po tem krvavem činu z okrvavljenim nožem navalil na delavca Čakoviča ter ga zabodel v desno ramo, v desno lopatico in v tilnik. Čaković se je prav tako zgrudil nezavesten na tla ter bil prepeljan v bolnico v Križevcih. Morilec Prosenc, ki je bil pri popolni zavesti, se je s Crlenom vred sam javil orožnikom.

* **Slepar pod ključem.** Oblastva »o« prejemala že dalje časa poročila o brezvestnem postopanju neznanih ljudi, ki so posebno podeželsko ljudstvo sleparili na prav pretkan način. Ponujali so namreč razne vrednostne papirje, posebno Vojno škodo pod sleparskimi prevezami in tako varali deželane, ki so trpeli mnogo škode. Končno pa je le prišel v roke pravice tak brezvestnež, ki mu je policija zaplenila pooblaščenje za nadaljnje prodajanje vrednostnih papirjev. Sleparski potnik je Rudolf T. iz Haloz, ki je prepotoval kot prodajalec vrednostnih papirjev ljubljansko in mariborsko oblast. Za storjene grehe se bo zagovarjal pred mariborskim sodiščem.

* **Slučajno odkrita poneverba.** Pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni je služboval kot kancelist J. L., ki je 1. decembra l. l. podal ostavko na državno službo ter se z ženo, otrokom in taščo izselil v Avstrijo. Po slučajnih okolnostih se je dognalo, da je možak poneveril okrog 200.000 dinarjev. To mu je bilo tem lažje, ker je užival pri svojih predstojnikih popolno zaupanje. Naša oblastva bodo zahtevala njegovo izročitev.

* **Tatvine.** Iz Precetincev nam pišejo: Tatvine se zelo množe. Tu izgine lanina, tam perutnina, svinje ali kaj drugega. V noči od 8. na 9. t. m. je bila ukradena perutnina g. Ludoviku Kranjcu v Kuršencih. Ljudje, pomagajte orožnikom pri njihovem poslu! Nekaj zlikovcev je že na varnem. V Precetincih je nekdo ukradel g. Arneju Semeniču razne predmete.

* **Izgon steklarja-inozemca.** Že pred 4 leti izgnani steklar Ivan Rückl se je zopet povrnil iz Madžarske v Hrastnik. Varstveno oblastvo je ukrenilo vse potrebno za ponoven izgon vsiljivca.

* **Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi v srcu, pomanjkanju spanja,** težavah srca, pritiskanju na prsi poživilja prirodna grenčica »Franz Josef« obkroži krvi v spodnjem delu telesa prav uspešno in s tem miri valovanje krvi. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se voda »Franz Josef« pri pojavih, izvirajočih iz samozastrupljenja želodčnega črevesa, uveljavlja kot izborna čistilo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Moder sultan

(Orientalna zgodba.)

Tam v daljnji deželi je vladar moder sultan. Najmodrejši je bil v svoji deželi; ni mu bilo enakega. Vse spore je poravnal pravično in ne-sebično. Ljudstvo ga je spoštovalo in ljubilo.

V tej deželi je bila navada, da si je moral mladenič, ko je dosegel 21. leto, izbrati soprogo in še eno ljubico.

Ali Marun, mladenič izredne lepote, je prišel v veliko zadrego, ko je moral izbirati ženo. Po-

Prispevajte v fond za Akademijo znanosti in umetnosti ter za Narodno galerijo v Ljubljani!

znal je dve roži, obe enako lepi in vabljivi. Ljubil je plavalaso Zanino, ljubil je Aiho. Zanina, doma iz zapada, je imela lica kakor breskev, Aiha pa je bila temnopolta. Obe sta bili enako vredni ljubezni. Prešibkega se je čutil Ali Marun, da bi sam odločil. Šel je z obema devojkama pred modrega sultana.

„Mogočni sultan,“ je dejal Ali Marun. „Obe enako ljubim. Ena in druga je prepričana, da bo moja žena, vsaka se brani biti samo ljubica. Sam se tudi ne morem odločiti, zato polagam usodo v tvoje roke.“

Dolgo je premišljeval sultan.

„Prav si storil, sin moj, da si prišel k meni. Uredil bom to kočljivo zadevo.“

Mogočni sultan se je obrnil k ženskama:

„Vsaka od vaju je vredna, da postane njegova žena, zato nočem nobeni dajati prednosti. Torej bom Ali Maruna presekal na dva dela in ena bo dobila zgornji del, druga pa spodnjega.“

Ženi sta ostrmeli, zbal sta se grozne obsodbe.

„Ne bojta se. Veliki talisman, ki ga imam, mi daje oblastvo, da ohranim Ali Marunu življenje,“ ju je potolažil sultan.

„Volita!“ je ukazal.

„Daj mi njegovo srce!“ je prosila Zanina.

„Daj mi, kar ostane!“ je prosila Aiha. „Daj Zanini, kar zahteva.“

„Sin moj,“ je dejal sultan, „Zanina zasluži, da ti bo žena, Aiha pa bodi tvoja ljubica!“

Ko se je Aiha pritožila nad razsodbo, ji je dejal sultan:

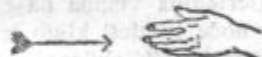
„Čemu se pritožuješ? Dal sem ti, kar si želela.“

BELEŽKE

+ »Domoljub« in davki. Po »Domoljubovem« pisanju davki niso prav nič hudi. Zlasti so mo vseč oblastne davščine, češ, saj bodo ostale doma v Sloveniji. Prav! Toda mi pravimo, da bi

Ali so to členki?

roke?

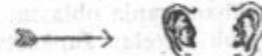
noge?

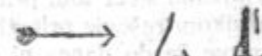
oči?

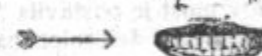
ušesa?

nos?

zobje?

glava?

ki Vam povzroča bolečine — ali trpite muke na vsem telesu? Če Var draži v grlu, če čutite mrzlo v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da se prepričate, v kako kratkem času lahko odstranite te Vaše muke s starim, obljubljenim narodnim sredstvom in kozmetikom, že od naših dedov rabljenim lepo dišečim »Feller-jevim Elsafluidom«. Čutite se li česče duševno in telesno trudni, prehlajeni, hripavi, nabadni, pojavljajo se Vam li česče revmatične bolezni in se čutite slabi, tedaj boste tudi Vi potem drgnjenja, mazanja in pranja z Elsafluidom odpravili to zlo. Nekoliko kapljic tudi za notranjo uporabo! To preprečuje želodčna nerazpoloženja in prija izredno.

V lekarnah in tozadevnih trgovinah zahtevajte povsod pravi Fellerjev »Elsafluid« v polkusnih stekleničah po 6 Din v dvojnih po 9 Din ali specialnih po 26 Din. Ako naročite direktno po pošti, tedaj Vas stane 9 polkusnih steklenič ali 6 dvojnih ali 2 specialni 62 Din z omotom in poštino vred, nasprotno pa 27 polkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih samo 139 Din. — Naslov označite jasno: Lekarnarja

Eugen V. Feller, Stubica Donja
Elsatrg 360, Hrvatska

bile te davščine lahko manjše, če bi klerikalci, ki so v vladi, izposlovali večje prispevke za obe naši oblasti od vlade. Slovenija plačuje ogromne državne davke in zato zasluži, da bi se obema slovenskima oblastima dovolili tudi zadostni državni prispevki za posle, ki sta jih obe oblasti prevzeli od države. Klerikalna nesposobnost in slepa udanost radikalom, s pomočjo katerih sedi SLS v vladi, seveda ne dopustita, da bi SLS napravila kakšne odločnejše korake in grmela tako kakor svoječasno v opoziciji. Slovenski volilci to dobro vidijo, pa naj "Domoljub" še tako skuša prikriti bridko dejstvo.

† **Potvarjanje.** "Domoljub" se hudiče, ker smo svoječasno pisali, da so bili klerikalci proti izenačenju davkov. Kaj morda to ni resnica? Ne glede na to, da je sedaj v obravnavi zakonski načrt o izenačenju davkov, so klerikalci pred nedavnim časom glasovali proti predlogom opozicije za takojšnje izenačenje davkov. Klerikalci trobijo tako, kakor žele radikali. No, in radikali so končno porodili načrt davčnega zakona. Ker so radikali zanj, so zanj tudi poslušni klerikalci, dasi nam sicer ta zakon ne obeta nikakih olajšav. Znižanje davkov je seveda drugo poglavje, pri katerem klerikalci molče, ker molče radikali. Lepo je, da se izenačijo davki, vendar bi se morali tudi omiliti.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Pismo z Ježice

Elektrifikacija. — Nov most na cesti z Ježice proti Vižmarjem. — **Inkorporacija pokopališča pri Sv. Križu Ljubljani.** — Delajmo za naše časopisje!

Ježica, v začetku januarja.

Elektrifikacija občine hitro napreduje; predvideva se, da dobijo občani električno razsvetlavo kot novoletno darilo. Kakor pozdravljamo vsak napreden pojav v gospodarstvu, moramo vendar grajati to delo, ki se ne vrši z vidika dobrega občinskega gospodarstva v korist občanom, pač pa pri tej napravi prevladujejo več politični, kakor pa gospodarski oziri.

Klerikalna večina našega občinskega odbora tega noče uvideti kljub temu, da je odnesla na dveh sestankih, sklicanih v svrhu pojasnil o elektrifikacijski zadevi, skoro soglasno nezaupnico od občanov, ako izvzamemo klerikalne občinske odbornike in njihove zaveznike socialiste.

Pritožbam proti načinu elektrifikacije in njenega financiranja oblastni odbor ni ugodil. Tako smo čuli razglas županstva pred cerkvijo, kar so pritožniki sicer tudi pričakovali, vendar pa se pritožnikom rešenje pritožbe z navedbo razlogov zavrnitve še do danes ni dostavilo.

Nov most je postavila železniška uprava preko kamniške železnice na cesti z Ježice proti

Vižmarjem ter je tako zopet vzpostavljen po preteku petih mesecev vozni promet na tej cesti.

Inkorporacija ljubljanskega pokopališča pri Sv. Križu Ljubljani občini je sklenil naš klerikalni občinski odbor. Proti temu bi ne bilo ugovarjati, ako je za to stvarna potreba; da pa temu ni tako, kaže dejstvo, da se je kot pogoj za to inkorporacijo stavil od našega klerikalnega občinskega odbora obenem predlog, da se inkorporira tudi del vasi Savelj in vas Brinje. Kot vzrok so navajali, da se s tem izravna občinska meja; dejstvo pa je, da le zato, ker se s to inkorporacijo znebijo okrog 20 naprednih volivcev ter si na ta način osigurajo večjo moč v občini. Mi slimo pa, da to jim ne bo dosti pomagalo.

Na cedilu so pustili klerikalni občinski odborniki g. župnika in njegovo prošnjo za prispevek k plači organista in cerkovnika. Razočaranje pri "svojih" je doživel g. župnik menda le zato, ker je organist premalo uporaben kot klerikalni agitator ter zaradi tega, seveda, ne zasluži prispevka kljub temu, da znašajo njegovi mesečni prejemki komaj do 500 Din všteti boro in druge dajatve.

Že dalje časa se šušlja po občini, da je neki klerikalni veljak pri stavbi novega gospodarskega poslopja uporabljal kamenje, katero si je baje prisvojil pri regulacijskih napravah ob Savi, ter da so se že vršile zadevne orožniške poizvedbe. Ako se ugotovi, da je to resnica, naj se krivec najostreje kaznuje. Dotičnik je nemalo vzrok, ako je odvažal zidano obrežje ob Savi, da je v zadnjih letih Sava razdrila regulacijske naprave v milijonski vrednosti ter odnesla do 30 oralov rodovitne zemlje.

Z veliko vnenio je eno zadnjih nedelj pri prvi maši poagitiral naš g. župnik za klerikalno časopisje. To stori vsako leto in menda ne brez uspeha, ker je klerikalnega časopisja v občini več kakor dovolj. Zato je dolžnost vseh napredno mislečih, da sedaj po novem letu razširimo napredno časopisje z nabiranjem novih naročnikov ter tako pripomoremo do splošnega gospodarskega in kulturnega napredka v narodnem in demokratskem smislu. Upamo, da bodo v tem oziru tudi naše napredne organizacije storile svojo dolžnost!

Poljanske vesti

Naš Sokol. — Število rojstev pada, a prirastek je večji. — **Pretkan slepar.**

Poljane, januarja.

Občni zbor našega Sokola se je vršil zadnje nedeljo pri prav povoljni udeležbi. Kar je pa najbolj razveseljivo, je to, da se je dolg na Sokolskem domu v 5 letih obstanka znižal za polovico. Pred 5 leti, ko smo otvorili dom, je bilo na njem dolga okrog 120.000 Din, a danes ga je še 58.000 Din. To je dokaz, da se je vsestransko vestno gospodarilo in neumorno delalo. Vse priznanje, čast in hvala našim neutrudljivim delavcem na našem sokolskem torišču. S tem, seveda, če smo ta leta tako napredovali, še ni rečeno, da smo že rešeni vseh skrbi. Treba bo še truda in žrtve, da bo naš dom rešen vseh nadlog in da se bodo potem posvetile vse sokolske moči sokolskemu, prosvetnemu in gospodarskemu napredku.

V naši dolini število rojstev pada. Tako je bilo v minulem letu v župniji Poljane, ki šteje nad 3000 duš 66 novorojencev. Predvojnata leta jih je bilo rojenih do blizu 100 in tudi nad 100. Seveda, je pa tudi umrljivost zdaj manjša. Prejšnje čase jih je umrlo blizu isto število kakor jih je bilo rojenih, ali pa še več, medtem ko jih je lani umrlo le 26. Prirastek znaša torej 40 ljudi in je mnogo večji kakor nekdanj. Podobno razmerje je tudi v drugih župnijah.

Tolikokrat so bili naši ljudje že posvarjeni pred tujci, ki prihajajo med nje po raznih poslih. Ne rečemo, da so to sami sleparji. Večina je poštenih in dobrih, a vmes se dobe prav pretkani sleparji. Oni, ki že vnaprej zahtevajo velika predplačila ali "are", so navadno sumljivi. Zatorej bodite v tem oziru previdni! Zadržite se po naših hribih zadrževal neki pretkan

agent, ki je pošteno oskubil več lahkovernih ljudi, posebno priletlih žensk. Prodajal je baje neke srečke in zavaroval ljudi na življenje, pri čemer je zahteval večja predplačila z raznimi pretvezami. Pa tudi drugače se je znal prilizovati ljudem. Kjer je čutil, da je hiša bolj pobožna, se je delal pobožnega in udrihal po brezvercih. Kjer je videl v hiši odrasla dekleta, se je skušal pri njih ženiti. Da bi imel večje zaupanje, se je bahal z denarjem, ki ga je prej izvalil od nevednih ljudi, ter je razgrinjal bankovce po mizi, da je napravil boljši vtis. Tudi je v znak zaroke dajal v dotičnih hišah pojedine.

Nazadnje je to početje le prišlo na ušesa orožnikom, ki so ga začeli zasledovati. Mož pa je še pravočasno zavohal, da mu preti nevarnost, in jo je odkuril menda v ljubljansko okolico. Naveden slepar se piše Stanko Žagar in je rojen leta 1890. nekje pri Gorici. Za njim je dano sodno zaporno povelje in ga povsod iščejo. Se bo že kje ujel, če ni pobegnul čez mejo. Bodite tedaj previdni pred tujci!

ZANIMIVOSTI

Letošnje leto bo brez večjih nezdod

Lansko in predlansko leto sta bili leti potresov, katastrofalnih poplav in raznih vremenskih nezdod, kakršnih je še malo zabeležila zgodovina. Povod vsem tem nezdodam so bile po domnevah nekaterih učenjakov solne pege, ki so se pojavile v veliki množini. Zato je razveseljiva vest, če ji smemo verjeti, da v letu 1928. ne bo večjih katastrof, in sicer zato ne, ker se letos na solncu pege niso pojavile v toliki množini.

Solne pege so opazovali že v davnih časih, vendar si učenjaki niso znali in tudi zdaj si ne znajo razlagati, kako so nastale. Podoba je, da povzročajo pege na solncu ogromna množina plinov in elektromagnetni viharji, ki divjajo na solncu z neverjetno, za nas naravnost nepojmljivo silo. Često zakrivajo take pege ogromen prostor, po velikosti enak naši zemlji.

Neprestana dolgoletna opazovanja so pokazala, da imajo te pege velik vpliv na našo zemljo. Viharji, ki divjajo na solncu, vplivajo tudi na ozračje zemlje. Strahoviti viharji, ki divjajo na morju, ki rušijo cvetoča mesta, celo potresi in druge vremenske nezdode so često v zvezi s solničnimi pegami. Ugotovljeno je tudi, da te pege v razdobju 11 let svojo obliko znatno spremenijo. Pet in pol leta se pege širijo in naraščajo, dosežejo svoj višek, v nadaljnjih 5 in pol letih pa pojemajo.

Višek solčnih peg spremljajo na zemlji vedno vremenske in druge katastrofe v naravi. Take katastrofe so nastale v letih 1926. in 1927. Strahoviti tornado, ki je pustošil v Ameriki, poplava reke Mississippi, katastrofalni potresi na Japonskem, vse to je bilo v neposredni zvezi s solničnimi pegami.

Ker so solne pege v letu 1927. dosegle svoj višek in je torej računati z njihovim pojemanjem, je pričakovati, da v letu 1928. ne bo večjih vremenskih nesreč in potresov.

× **Nov polet na severni tečaj** pripravlja skupina raziskovalcev severnih krajev. Poleti nameravajo z vodilnim zrakoplovom iz Leningrada preko Murmanska na severni tečaj, potem pa preko Aljaske in Sibirije nazaj v Leningrad.

× **Zemlji se bliža repatica "De Vico".** Leta 1846. nas je obiskala repatica, ki jo je odkril zvezdoslovec De Vico in ki je dobila po njem tudi svoje ime. Ta repatica potrebuje za enkratno pot okrog solca prilično 76 let. Že od leta 1920. so pričakovali v južnih zvezdarnah njenega povratka, pa iskali so jo zaman. Nedavno pa je sporočila zvezdarna v Melbourne, da je tam zvezdoslovec Skjelerup v ozvezdju Norma odkril novo, močno svetlo repatico, ki sveti približno tako kakor znane svetle zvezde v Velikem Medvedu. Repatica ima precej izrazit rep. Giblje se naglo

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

1. dr. I. Rahlejevu

Beograd

Kosovska ulica 43.

Moj vnuk Momčilo Cojić, star 19 let, je minulo zimo pri delu na polju dobil od mraza hud revmatizem. Kaj je od tega časa trpel in vse poizkušal pri zdravnikih v Nišu, Knjaževcu, Soko in Brestovačkoj Banji. Poleg vsega kopanja se ni mogel otresti revmatizma, dokler si nisem nabavil Vašega zdravila Radio Balsamika, tri steklenice, ki ste mi jih pred kratkim poslali, za kar Vam bom vedno hvaležen. Da bi se potisočeri tak zdravnik, bratje Rusi, ker je moj vnuk Momčilo ozdravel in se počuti sedaj dobro. Je ravno tak kakor je bil pred boleznijo. Prosim Vas, da mi po pošti Knjaževac pošljete še štiri steklenice na moj naslov. Zahvaljujem se Vam.

Dimitrije Cojić

Knjaževac, 24. 12. 1924. ekonom iz Zlana (Knjaževac).

Zdravilo "RADIO BALSAMIKA" izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij "RADIO BALSAMIKA" dr. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

proti severovzhodu, kar bi značilo, da jo bomo tudi pri nas kmalu videli. Zvezdoslovci so splošno mnenja, da je to repatica De Vico, ki se je pokazala leta 1846. Če je to res, jo bomo kmalu videli na severni nebesni polovici v visoki severni legi. Nič ni presenetljivo, če je prišla za šest let kasneje, saj se pri nobeni repatici doba povratka ne more točno izračunati. Repatica «De Vico» pride navadno zelo blizu zemlje.

× **Odkritje doslej neznanih živali.** Po izjavah ravnatelja berlinskega živalskega vrta je na zemlji še dokaj velikih živali, ki jih mi ne poznamo. V sredini neprodinirnih pragozdov neraziskanega Konga v nepreločenih močvirjih so odkrili novo, zelo čudno žival, ki je deloma podobna konju, deloma pa žirafi in cebri. Razen tega se domneva, da žive v neraziskanih krajih srednje Afrike ogromni krokodili, ostanki živalskih velikanov iz predzgodovinske dobe. Končno so v Avstralskem morju iztaknili neko ribo, ki doslej še ni bila znana.

× **Grozna povodenj v Londonu.** Glavno mesto Anglije London je zadela te dni katastrofalna poplava. Posebno so prizadeti oni deli mesta, ki leže ob reki Temzi, katera je v torek še vedno naraščala. Nešteto hiš je popolnoma poplavljenih, na tisoče ljudi je prišlo ob vse svoje imetje. Po zadnjih ugotovitvah je utonilo okrog 30 oseb, mnogo pa jih še pogrešajo. Kakor zatrjujejo zgodovinarji, že skoro 700 let ni bilo v Londonu takšne poplave. Zadnja podobna katastrofa v Londonu beleži angleška zgodovina leta 1235.

× **Pravijo, da imajo tudi opice svoj jezik.** V Leningradu so ustanovili zavod za proučevanje zapadnih in vzhodnih jezikov. Ruski časopis piše, da bodo začeli proučevati tudi jezik opic, da se ugotovi zveza s človeško govorico. Profesor, ki je prevzel nalogo tega nedvomno težavnega proučevanja, je v kletkah velikih opic postavil več gramofonov, ki bodo sprejemali opičje «pogovore». Kaj posebnega pač ne bodo mogli doznati.

× **Mož, ki se ne more spomniti, kako se piše in odkod je prišel.** Predlanskim so aretirali v Turinu v Italiji nekega čudaškega možaka ter ga vtaknili v zapor. Možak se ni mogel spomniti, kako se piše in odkod je. Ker je kazal znake umobolnosti, so ga spravili v blaznico. Medtem so se začeli oglašati razni ljudje, ki so neznanca reklamirali za svojca. Posebno rodbina Canella iz Desenzana je vztrajala na tem, da je neznanec profesor Julij Canella, ki se še ni vrnil iz vojne in ki je bil od vojniških oblastev označen kot pogrešan v Makedoniji. Prišli so v blaznico njegov brat, nekaj njegovih prijateljev iz Verone in njegova soproga, ki so vsi z gotovostjo trdili, da je čudaški mož Julij Canella. Blaznik sam tej trditvi ni prav nič oporekal in tako se je torej profesor Canella povrnil k svoji obitelji. Stvar pa še ni končana. Zgodilo se je nekaj skoro neverjetnega. Kmalu nato se je oglasila rodbina Bruneri, ki je v neznancu prav tako spoznala svojega sorodnika. Po trditvah članov te rodbine naj bi bil neznanec Marij Bruneri, možak s precej kosmato vestjo, že večkrat predkaznovan. Oblastva so zato neznanca prišla in ga zaprla. Ker pa se ni dalo s točnostjo ugotoviti, da je aretiranec res tisti ptič, ki ga iščejo, je sodišče možaka odpustilo brez kazni. Rodbina Canella vztraja na tem, da je neznanec profesor Julij Canella, in ga zahteva nazaj, dočim so ga oblastva spriči čudne zgodbe, da dve različni obitelji hočeta videti v neznancu svojca, in spriči dejstva, da v čudakovi glavi niso vsa kolesca v redu, vtaknila nazaj v blaznico.

× **Bogatin izropal beraški zakonski par.** V Budimpešti se je vršila zanimiva sodna razprava proti milijonarju Kalaposu, ki je bil obtožen, da je hotel oropati dva berača. Obtoženec, ki ima lepo vilo v predmestju, je namreč neke noči planil v čakalnice predmestne železniške postaje, kjer sta na klopi dremala dva stara berača, mož in žena. Bogatin je sedel na klopi in baje tudi zadremal. Naenkrat je pa postajno osobje začulo kričanje na pomoč ter videlo, kako beži iz čakalnice bogatin z neko suknjo in vrečo v roki, dočim beraška dvojica kriči za njim: «Oropal naju je!» Postajno osobje je bogatina prišlo

ter sestavilo zapisnik, v katerem izjavlja siromasni par, da je neznanec naenkrat vstal, zgrabil za njuno malho in suknjo ter začel iz nje v svoje žepe tlačiti priberačen drobiž. Kalapos je pa zatrjeval, da sploh ne ve, kaj dela v spanju ter da rad plača napadeni dvojici odškodnino. Sodišče ga je kljub temu obsodilo na več tednov zapora.

× **Z nožem na nevesto pred oltarjem.** Hčerka nekega bogatega trgovca v Lodzu na Poljskem je prišla s svojim ženinom v cerkev, da se poroči. V trenutku, ko so svatje stopali v cerkev, je neki odklonjeni snubec nepričakovano skočil k nevesti in ji z nožem prebodel prsi. Kljub težki poškodbi se je dekle dalo prenesti do oltarja, kjer je bila poroka tudi izvršena. Po poroki so jo prepeljali v bolnico.

× **Ločitve zakonov v Rusiji so nekaj navadnega.** V Rusiji so sklenitve zakonov in ločitve tako poenostavljene, da se dogajajo naravnost nemogoče stvari. Ruski časopisi objavljajo tole dogodbico: V januarju lanskega leta je neko 18letno dekle v Leningradu stopilo v zakon z nekim Udalcovim, kar se je tudi registriralo. Že v marcu je v matičnem uradu zahtevala, da jo črtajo iz seznama poročenih ter takoj napovedala možitev z bratom prvega soproga, kar so tudi uradno registrirali. Z novim možem je bila zadovoljna dalje časa, kajti šele oktobra se je pojavila v matičnem uradu in zahtevala izbiro. Istočasno pa se je uradno zabeležilo, da se je poročila s poslednjim bratom svojega prvega moža.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Razumljiva bojazljivost.

Zdravnik (možu po preiskavi njegove žene): «Recite soprogi, da njena gluhost ne izvira od bolezni, nego je normalen pojav starosti.»

Mož: «Od starosti? Recite ji to vi!»

Skupno grešili, skupno pokorili.

Leta 1602. se je pridelalo zelo kislo vino, da ga skoro ni bilo mogoče piti. Nekateri vrtneberški župniki so zaradi tega napravili skupno prošnjo na vladarja, da bi jim preskrbel boljše vina.

Vojvoda Friderik I. je zapisal na prošnjo: «Skupno grešili, skupno pokorili.»

Večne sitnosti z jezikom.

Zabar je pripovedoval v družbi, da je imel zaradi jezika že mnogo sitnosti, češ: «Nekoč sem pokazal jezik izvoščku, ker mi je preveč računal, pa me je izvošček zato oplazil po glavi. Drugič sem pokazal jezik odvetniku, ker me je slabo zagovarjal, in sem moral plačati 1000 Din. Ko mi je stara zbolela in je poklicani zdravnik zahteval, naj mu pokaže jezik, sem takoj slutil nesrečo. In res je prišla nesreča: stara je ozdravela, vrhu tega pa sem moral še zdravniku šteti denar za zdravljenje...»

Razlika.

Ko se je govorilo v družbi o odvetnikih in zdravnikih, je menil nekdo: «Čim več je odvetnikov, tem daljši je proces, a čim več je zdravnikov, tem krajši je proces. Odvetniki pošiljajo svojega klijenta od sodišča do sodišča, zdravniki pa ga pošljejo kratkoma pred večnega sodnika.»

Zdravljenje

in krepitev organizma.

Človeški organizem ostane zdrav, mlad in sposoben za delo samo dotlej, dokler njegove življenske zleze normalno funkcionirajo, to je, da so zdrave. Bolne ali oslabele zleze ne preskrbujejo organizma z energijo tvornim fermentom, različen zastaja reden obtok krvi in izmena materij; v organizmu se poraja mokrotna kislina, urati in drugi strupi, ki izsilijo slabost, razne bolezni, prezgodnjo ostarelost, onemoglost in smrt. No, na srečo so svetovni učenjaki (Broun-Sekar, Karno, Voronov) dokazali, da bolni, oslabele ali nemočni organizem po fiziološkem ekstraktu živalske zleze, kakor je «Kalefluid» D. Kaleničenko, zopet ozdravi ter postane zopet sposoben za delo, ker

«Kalefluid» D. Kaleničenko

pomlajuje vse elemente organizma, vrača moč in zdravje, regulira delo vseh organov in zlez, a tudi izmenno materij, razkrajja in odpravlja iz organizma mokračno kislino, urate in druge strupe, ki nosijo v sebi bolezni, nesposobnost za delo, starost in nato smrt.

Po zdravljenju s «Kalefluidom» poneha neurastenija, slabost, bolezni in hitro so odpravljene tudi prejšnje bolezni; oslabele človek postaja zopet zdrav, sposoben za delo in uživa zopet vse radosti mladih let. «Kalefluid» je odlikovan z mnogimi nagradami v Parizu, Londonu, Bruslu, Firenci in Rimu, pet «Grand Prix», ter 5 velikimi zlatimi kolajnam. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah. Pošilja se po povzetju. Ekspedicija brezplačna.

Literatna «Pomlajenje in zdravljenje organizma» se pošilja vsakomur brezplačno in tranko. Naslavljajte: Beograd, Katičeva ulica št. 1, Miloš Marković.

19

V dobi deške glavice.

Golobrad mladenič se je predstavil nekemu učenjaku s svojo zaročenko.

Učenjak ju je malo pogledal in vprašal: «Katera izmed vaju je zaročenka?»

Nikdar prav.

Vera: «Lepo, lepo, gospod Vladimir, da ste se poročili.»

Vladimir: «Da, nisem se več dobro počutil sam.»

Vera: «Torej se sedaj bolje počutite?»

Vladimir: «O, sedaj se pa zopet dobro počutim, kadar sem sam...»

Zbadljivca.

Soseda Gašper in Miha sta se rada zbadala. Nekoč je Gašper vozil v mesto štiri gospode in ker ni nikjer blizu gostilne, je ustavil pod Mihovo zidanico ter zavpil v hrib: «Hej, sosed, prinesi no pokusi svoj jesih! Imam štiri gospode na vozu.»

Miha pa se je zadril vanj: «Ne morejo biti dosti prida, če se vozijo s teboj...»

Kaj je neumnost?

Neki šaljivec je na to vprašanje odgovoril naslednje: «Neumno je priliznike in lenuhe hraniti, še bolj neumno je zaupati jim. Neumno je starki dvoriti, še bolj neumno pa je, vzeti jo za ženo. Neumno je, nikomur zaupati, še bolj neumno je, zaupati vsakomur. Velika neumnost je brezupno ljubiti, toda vrhunec neumnosti je ljubljen biti in se poročiti.»

Višek vdanosti.

Kralj Ludovik XIV. je vprašal svojega dvorjanika: «Ljubi grof, kedaj bo Vaša gospa soproga porodila?»

«Kadar zapove Vaše Veličanstvo,» je bil vdan odgovor.

Kdor ljubi smeh

naj naroči knjigo

Damir Feigel: TIK ZA FRONTO

Cena Din 14.—, poština Din 3.—

Naroči se v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54

Žena v ruskih pregovorih.

Nevesto bi potegnil iz Kaspiškega morja, žene pa niti iz Volge ne.

Kadar zajec ljubimkuje z zajko, pozabi na lovca.

Žena, ki ima za moža morje, porodi valove.

Iz trave nastane seno, iz lepega dekleta pa stara baba.

Nevesta še prezgodaj izve, zakaj je na svatbi plakala.

Čast in denar.

Sloveči pisatelj je imel z nekim malovrednim pesnikom polemiko in je slednji dejal: «Med nama je že zato velika razlika, ker jaz pišem za čast, Vi pa le za denar!»

Na te besede je menil prvi: «Vsakdo dela za tisto, česar mu manjka!»

Odkrito priznanje.

Gospodinja: «Nisem povsem zadovoljna z vašimi spričevali.»

Nova služkinja: «Tudi jaz ne, milostiva, toda so najboljše, kar sem jih mogla dobiti.»

Na ta način je lahko.

Čepur je v petek v gostilni jedel meso. To je opazil Čep, ki je stopil v gostilno, in menil: «Ali ne veš, da je danes petek?»

«Jaz imam od škofijstva dovoljenje ter lahko v petek jem meso,» je odvrnil Čepur ter pomolil Čepu popisan list pod nos.

Čep nekaj časa ogleduje list, nato pa pravi: «Seveda, meni lahko kažeš, kar hočeš, ker ne znam brati...»

Pretiranost.

Narednik vojaškemu novincu: «Tako umazan prideš k raportu? Saj bi si moral še krokodil, če bi te požrl, z melisno vodo izpirati grlo.»

Lepa povest Ivo Šorli: V deželi Čirimurcev

(s slikami)

velja le Din 16.— in poština Din 3.—

Naročite jo v Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Nima zmisla za pesniške izlive.

Ob priliki vožnje z avtom je Miha Teleban razodel izvoljenki Rozaliji Koprnelovi ljubezen: «Ljuba moja, na rokah vas bom nosil skozi življenje.»

«Ne, ne,» se je ta branila, «bolje bo, če me boste raje vozili z avtomobilom...»

Spanje in lepota.

Mati: «Zorica, le pojdi spat! Če boš hodila zgodaj spat, boš lepša.»

Zorica (stara pet let): «Naj hodijo stara mati prej spat, jaz sem že dosti lepa.»

Brez jela ne bo dela.

Jure je kupil konja na sejmu in domov grede je premišljal, ali ga ni morda predrago plačal. Doma je konju ponudil škafo vode, a konj je vodo samo povohal. Potem mu je natrosil ovsu, toda tudi tega konj ni maral.

«Dobro,» je pomislil Jure, «če boš za delo dober, potem si baš pravi zame in nisi predrag.»

Izpred sodišča.

Sodnik: «Pet let ječe. Obtoženec, ali imate še kaj reči?»

Obsojenec: «Prosim, obvestite mojo ženo, da bom prišel šele leta 1932. domov.»

Nove besede.

Sinko: «Ali dobim v besednjaku vsako besedo, oče?»

Oče: «Kaj še! Vsak dan iznajdejo kako novo besedo.»

Sinko: «Kje pa naj dobim najnovejše izraze?»

Oče: «Vprašaj mater! Ona jih ima celo izbirko...»

Tudi uporaba.

Neki malovreden pisatelj je bil že v tretjič pri gledališkem ravnatelju: «Zadnjič ste mi obljubili, da boste mojo dramo, ki sem vam jo predložil, gotovo uporabili.»

«Saj jo tudi bomo,» je odvrnil ravnatelj, «v nedeljo bomo igrali neko novo igro in bomo vaš rokopis raztrgali na drobne kosce, ki jih bomo uporabili na odru za sneg.»

Zlatenica in Kitajec.

A.: «Ali si že čul, da je dr. Čmrli nekega moža tri leta zdravil zaradi zlatenice?»

B.: «No, kaj potem?»

A.: «Končno se je izkazalo, da možak sploh ni bil bolan za zlatenico, nego je bil Kitajec.»

Listnica uredništva

Ponikva ob južni železnici. Oprostite in verjemite nam, da vemo, kaj delamo! Nikar ne govorite o predpisih, ki si jih mi še manj moremo dati! Ako je dopis jasen in splošno razumljiv ter nima osti proti zakonu, ga objavimo tudi brez krajšanja. Pa brez zamere!

Grinci. Žal, večja skupinska slika ni dovolj ostra in se ne da napraviti klišej.

Strtenica. Zelo opasna zadeva. Tudi za Vas! Zakon ne pozna prav nobene šale. Ali je vse popolnoma točno? Mi odgovornosti, seveda, ne moremo prevzeti.

Račoslavci. Žal, tiskovni zakon je mnogo strožji, kakor Vi mislite. Zato mora izostati.

MALI OGLASI

Naprodaj je

mlin za žito. Dobro ohranjen. — Vprašati je pri Jakobu Suppanzu v Polulah št. 7 pri Celju.

Poštena družina brez otrok

želi sprejeti deklico za svojo. Stara naj bo od 3 do 5 let ter zdrava in čvrsta. Prednost imajo deklice brez staršev. — Naslov Martin Kavtčnik, Prevalje

Dober ženin

šmarskega okraja

vodi svojo nevesto za nakup samo v najbližjo in najcenejšo trgovino

ED. SUPPANZ v Pristavo.

Poročne prstane

20 očala in vsakovrstne ure kupite najceneje pri

Zdravko Ambrožič urar, Radovljica.

Kože divjačine

plačujem najdražje.

P. SEMKO, Ljubljana,

Turjaski trg števil. 1.

268

BOLNIKI, čitajte!

Kolikor ima leto dni, mimo toliko postaj trpljenja mora živčno bolni, zakaj slabi izmučeni živci nam grene življenje in povzročajo marsikakšno trpljenje. Bodeče, vlečeče bolečine, omotičnost, tesnoba, glavobol do polovice ali po vsej glavi, šumenje po ušesih, migljanje pred očmi, motenje prebave, pomanjkanje spanja, nenadno potenje, trganje v mišicah, nezmožnost za delo in različne druge nepriroke so posledice slabotnih, onemoglih bolnih živcev.

KAKO SE RESITE TEGA ZLA!

Reši Vas pristni Kola-Licithin, živilo bogato vitamini, ki je postalo človeštvu izvir dobrote. Čudovito pospešuje delovanje telesa, jači hrbtnični mozeg in možgane, krepi mišice in ude, daje moč in veselje do življenja.

153

V BOJU ZA ZDRAVE ŽIVCE

dela pristni Kola-Licithin pogosto čudeže, vodi živčne snovi do krajnih koncev krvotvorosti, pozivlja, izpodbija, obranja mladost in svežost. Saj se sami lahko prepričate, da Vam ne obetam nič neresničnega, zakaj bodoči štirinajst dni pošljem vsakemu, ki mi piše, popolnoma zastoj in poštneine prosto majhno škatlico Kola-Licithina in knjigo zdravnika z mnogostanskimi dolgi izkušnjami, ki se je sam boril s takim trpljenjem. Pišite mi samo razločno svoj naslov, pa Vam takoj pošljem obljubljeno popolnoma brezplačno.

A. PASTERNAK, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abi. 775.

23